

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA
UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Evidenčné číslo: 101002/B/2022/36122163471135748

ZNEUŽITIE DOMINANTNÉHO POSTAVENIA NA TRHU
Bakalárska práca

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA
UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
PRÁVNICKÁ FAKULTA

ZNEUŽITIE DOMINANTNÉHO POSTAVENIA NA TRHU

Bakalárska práca

Študijný program: Ekonomia a právo
Študijný odbor: EKONÓMIA A MANAŽMENT
PRÁVO
Školiace pracovisko: Katedra ekonomickej teórie
Národohospodárska fakulta
Vedúci bakalárskej práce: Ing. Andrej Přívara, PhD.

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že som bakalársku prácu vypracovala samostatne a uviedla som všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

Podpis

Pod'akovanie

Rada by som sa touto cestou pod'akovala školiteľom Ing. Alexandre Veselkovej, PhD. a Ing. Andrejovi Přívarovi, PhD., za usmernenia a rady pri písaní mojej bakalárskej práce.

ABSTRAKT

SLOBODOVÁ, Katarína: *Zneužitie dominantného postavenia na trhu*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra ekonomickej teórie. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Andrej Prívara, PhD. – Bratislava: NHF EU, 2022, 57 s.

Cieľom bakalárskej práce je ozrejniť problematiku zneužitia dominantného postavenia na trhu so zreteľom na digitálnu oblasť a následne priblížiť následky konaní porušujúcich pravidiel hospodárskej súťaže. Bakalárska práca pozostáva z troch kapitol. Prvá kapitola spočívala v obsiahnutí právnej úpravy s následným vymedzením orgánov ochrany hospodárskej súťaže. Pozornosť sme venovali aj postaveniu spotrebiteľa a ochrane, ktorá mu je poskytovaná. Vymedzenie samotných praktík vedúcich k zneužitiu dominantného postavenia nasledovalo po špecifikácii trhovej štruktúry monopolu. Na účely práce sme si priblížili trhovú štruktúru oligopolu so zreteľom na horizontálne dohody obmedzujúce súťaž. Zvýšená pozornosť bola venovaná digitálnej oblasti najmä prostredníctvom špecifikácie viacstranných platforiem. Záver kapitoly pozostáva z vymedzenia možných následkov konaní, ktoré porušujú pravidlá hospodárskej súťaže. Druhá kapitola je tvorená cieľmi práce, metodikou a metódami skúmania, ktoré boli využité k spracovaniu bakalárskej práce. Tretia kapitola pozostáva z analýzy rozhodovacej činnosti Európskej komisie vo vybranom sektore informácií a komunikácie, na ktorú nadväzuje konkrétny prípad. Záver kapitoly je dedikovaný predovšetkým využitiu alternatívnych inštitútov prostredníctvom konkrétnych prípadov.

Kľúčové slová: hospodárska súťaž, zneužitie dominantného postavenia, dohody obmedzujúce súťaž

ABSTRACT

SLOBODOVÁ, Katarína: *Abuse of dominant position in market*. – University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy; Department of Economic Theory. – Thesis supervisor: Ing. Andrej Příklad, PhD. – Bratislava: NHF EU, 2022, 57 p.

The aim of the bachelor thesis is to clarify the issue of abuse of dominant position in the market regard to digital market and to approach consequences of infringements of competition rules. Bachelor thesis contains of three chapters. First chapter contains the legislation followed by defining the competition authorities. We also paid attention to consumer and the protection provided to him. The definition of the practices themselves leading to the abuse of a dominant position followed the specification of market structure of monopoly. For the purposes of final thesis we defined market structure of oligopoly regarding to horizontal agreements restricting competition. Increased attention has been given to digital field through the specification of multi-sided platforms. The conclusion of the chapter comprises of the possible consequences of infringements of the competition rules. The second chapter consists of the targets of the work, methodology and research methods that were used to process goals of the bachelor's thesis. The third chapter comprises of analysis of the European Commission's decision-making activity in the selected sector of information and communication to which the specific case follows. The end of the chapter is dedicated mainly to the use of alternative institutes through specific cases.

Key words: competition, abuse of dominance, anti competitive agreements

Obsah

Úvod	9
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	10
1.1.1 Právna úprava a orgány ochrany hospodárskej súťaže	10
1.1.2 Vplyv hospodárskej súťaže na spotrebiteľa a jeho ochrana	13
1.2 Zakázané konania v rámci trhových štruktúr nedokonalej konkurencie	14
1.2.1 Monopol.....	16
1.2.2 Oligopol	22
1.3 Viacstranné platformy	24
1.4 Následky konaní porušujúcich pravidiel hospodárskej súťaže.....	26
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	30
3 Výsledky práce a diskusia	31
3.1 Zneužívanie dominantného postavenia v sektore informácií a komunikácie....	31
3.2 Prípady Google Android.....	35
3.2.1 Vymedzenie relevantných trhov	36
3.2.2 Uplatňované praktiky vedúce k zneužitiu dominantného postavenia.....	39
3.2.3 Následky konania.....	42
3.3 Využitie alternatívnych inštitútov k uloženiu pokuty	44
3.3.1 Záväzky a urovnanie	44
3.3.2 Leniency program	49
Záver	52
Zoznam použitej literatúry	53

Zoznam grafov

Graf 1	Prípady riešené Európskou komisiou v sektore informácií a komunikácie za roky 2010 - 2021	33
Graf 2	Celosvetový trhový podiel operačných systémov za roky 2015 - 2020	37
Graf 3	Celosvetový trhový podiel mobilných webových prehliadačov za roky 2015 - 2020	39
Graf 4	Prípady zneužitia dominantného postavenia riešené PMÚ SR za roky 2016 - 2020	45
Graf 5	Prípady dohôd obmedzujúcich súťaž riešené PMÚ SR za roky 2016 - 2020	45
Graf 6	Prípady zneužitia dominantného postavenia riešené Európskou komisiou za roky 2016 - 2020	46
Graf 7	Prípady dohôd obmedzujúcich súťaž riešené Európskou komisiou za roky 2016 - 2020	48
Graf 8	Prípady kartelov riešené PMÚ SR za roky 2016 - 2020	49
Graf 9	Prípady kartelov riešené Európskou komisiou za roky 2016 - 2020	50

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1	Porovnanie dokonalej a nedokonalej konkurencie	15
-----------	--	----

Úvod

Protisúťažné praktiky využívané podnikateľmi, ktorí disponujú trhovou silou zasahujú do viacerých aspektov nášho života či už sa nachádzame v postavení konkurenčnej firmy alebo spotrebiteľa. V každom ohľade prinášajú prospech výhradne len ich realizátorom, zatiaľ čo značne znevýhodňujú všetky ostatné subjekty. Je nevyhnutné preto poznať orgány a inštitúcie, ktoré slúžia na ochranu hospodárskej súťaže a na ktoré sa môžeme v takýchto prípadoch obrátiť. Zabezpečenie správneho fungovania hospodárskej súťaže a dohľadu nad neželanými aktivitami sa realizuje predovšetkým prostredníctvom orgánov ochrany hospodárskej súťaže, ktoré využívajú rôzne mechanizmy, ktorými majú možnosť odhaliť praktiky vedúce k porušovaniu pravidiel hospodárskej súťaže. Takéto praktiky môžu mať rôzne podoby a nie je možné ich explicitne vymenovať.

V našej bakalárskej práci samotnému priblíženiu protisúťažných praktík predchádza zadefinovanie a pochopenie charakteru trhových štruktúr, v ktorých sa vyskytujú. V prvom rade sa sústredíme na zneužitie dominantného postavenia. Avšak medzi závažné konania s nežiaducim vplyvom na fungovanie hospodárskej súťaže patria aj dohody obmedzujúce súťaž. Zreteľ kladíme na horizontálne dohody obmedzujúce súťaž, ktoré pozostávajú zo vzájomných konkurentov, nakoľko praktiky ako aj následky protisúťažných konaní sú veľmi podobné ako pri zneužití dominantného postavenia.

Sústredili sme sa na veľmi aktuálnu oblasť, ktorou je digitálny trh. Stretávame sa na ňom s veľmi špecifickými charakteristikami, ktoré môžu ovplyvniť doterajšie pravidlá posudzovania určitých kritérií. Naším cieľom je primárne priblížiť prípady zneužitia dominantného postavenia so zreteľom na sektor informácií a komunikácie, ktoré boli riešené Európskou komisiou. Zo spomenutého sektoru informácií a komunikácie sme následne vybrali jeden riešený prípad s cieľom účinnejšieho predstavenia problematiky.

Zámerom v poslednej časti práce je analyzovať výskyt a využitie alternatívnych inštitútov, ako v prípadoch riešených Európskou komisiou tak aj Protimonopolným úradom Slovenskej republiky. Koncentrovali sme sa na rozhodnutia, v ktorých boli využité záväzky, urovnania a napokon aj leniency program. V každom vyšetrovanom prípade budeme sledovať niekoľko skutočností, ktoré nám pomôžu okrem frekvencie využitia jednotlivých následkov konaní objasniť aj samotný priebeh.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Problematika zneužívania dominantného postavenia na trhu sa v prvom rade odvíja od politiky hospodárskej súťaže a jej efektívneho fungovania. Podstata súťaže, ktorá je nevyhnutným prvkom ekonomického systému, spočíva predovšetkým vo vzájomnom súperení účastníkov na relevantnom trhu o hospodársky úspech. Ide o navzájom nezávislé podniky, ktoré sa snažia vyhrať nad svojou konkurenciou realizáciou podnikateľských aktivít a stratégií, čím sa snažia získať väčší podiel na trhu. Súťaž predovšetkým vyžaduje, aby mali všetci účastníci rovnosť rozhodovania, t. j. podnikateľ pre svoje výrobné či predajné rozhodnutia a spotrebiteľ pre svoje rozhodovanie o kúpe.¹ V nadväznosti na uvedené treba podotknúť, že štát musí zabezpečiť všetkým podnikateľským subjektom právo zúčastniť sa hospodárskej súťaže.² Štát realizuje hospodársku politiku v koordinácii s Európskou úniou³, preto si v nasledujúcich podkapitolách priblížime podstatu tvorby súťažného práva a takisto uvedieme aj orgány, ktoré sa podieľajú na rozhodovacích procesoch týkajúcich sa aj zneužívania dominantného postavenia.

1.1.1 Právna úprava a orgány ochrany hospodárskej súťaže

Súťažné právo vzniklo v 19. storočí v období hospodárskeho liberalizmu, vychádzajúceho z ideálu slobodnej hospodárskej súťaže, spočívajúceho na predpoklade, že každý jednotlivec má právo účasti na hospodárskej súťaži.⁴ „Podľa prevažujúcej mienky má súťažné právo dve súčasti. Prvou je právo proti obmedzovaniu hospodárskej súťaže, ktoré sa zvykne označovať aj ako protimonopolné právo, kartelové právo, resp. antikartelové právo, prípadne antitrustové právo a je prejavom verejnoprávnej stránky súťažného práva. Druhou je právo proti nekalej súťaži ako prejav súkromnoprávnej stránky súťažného práva.“⁵ Obe súčasti, resp. právne disciplíny majú za cieľ zabezpečiť ochranu súťaže ako aj realizovať postih protisúťažného konania. Právna úprava súťažného práva je konštituovaná jednak na úrovni Európskej únie a taktiež v rámci právnej úpravy členských štátov.

¹ LUKÁČIK, Ján a kol. *Hospodárska politika: Teória a prax*. Bratislava : Sprint 2, 2013. s. 165. ISBN 978-80-89393-86-2.

² TOKÁROVÁ, Mária. *Politika hospodárskej súťaže*. Bratislava : Sprint 2, 2017. s. 16. ISBN 978-80-89710-29-4.

³ čl. 5 ods. 1 Zmluva o fungovaní Európskej únie [online]. Dostupné na: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9e8d52e1-2c70-11e6-b497-01aa75ed71a1.0021.01/DOC_3&format=PDF

⁴ PATAKYOVÁ, Mária – MAMOJKA, Mojmír – DURÁČINSKÁ, Jana a kol. *Hospodárske právo I. diel*. Bratislava : Právnická fakulta, 2019. s. 244. ISBN 978-80-7160-503-4.

⁵ OVEČKOVÁ, Oľga - CSACH, Kristián. *Obchodné právo 1*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019. s. 260. ISBN 978-80-571-0176-5.

Právna úprava v Európskej únii

Garantom efektívnosti fungovania spoločného trhu, ktorý je ekonomickým základom Európskej únie je politika ochrany hospodárskej súťaže, ktorá sa v Európskej únii zakladá na koncepte tzv. regulovanej ekonomickej slobody.⁶ Pravidlá a ochrana hospodárskej súťaže vychádzajú z prameňov práva EÚ, v rámci ktorých rozlišujeme primárne právo a sekundárne právo. Na účely práce si spomenieme v rámci primárnych prameňov predovšetkým Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a Zmluvu o Európskej únii (ďalej len „ZEÚ“), ktoré sú zároveň aj bázou pre právo sekundárne. V ustanoveniach ZFEÚ sú zakotvené pravidlá hospodárskej súťaže EÚ. V článku 101 ZFEÚ nachádzame zosúladené postupy, ktoré obmedzujú hospodársku súťaž a v článku 102 ZFEÚ zneužívanie dominantného postavenia. Sekundárne právo tvoria právne akty Únie, ktoré nachádzame v čl. 288 ZFEÚ, ktorého ustanovenie hovorí, že inštitúcie Únie prijímajú nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania a stanoviská. Môžeme konštatovať, že súťažnoprávna úprava je obsiahnutá v primárnom i sekundárnom európskom práve a vzhľadom na jej všeobecný charakter má veľký význam aj judikatúra európskych súdov.⁷ Primárne pramene súťažného práva EÚ sú prednostne aplikovateľné pred vnútroštátnym právom Slovenskej republiky. Výlučná právomoc a postavenie EÚ v oblasti ustanovenia pravidiel hospodárskej súťaže vyplýva z ustanovenia čl. 3 ods. 1 písm. b) ZFEÚ, na základe ktorého Únia má výlučnú právomoc v ustanovení pravidiel hospodárskej súťaže, potrebných na fungovanie vnútorného trhu. Pod výlučnou právomocou v oblastiach, o ktorých je to ustanovené a prenesené na Úniu prostredníctvom zmlúv, rozumieme, že len Únia môže vykonávať legislatívnu činnosť a prijímať právne záväzné akty.⁸

Problematika hospodárskej súťaže je na úrovni EÚ zastrešovaná Európskou komisiou, ktorá monitoruje a skúma praktiky narušajúce hospodársku súťaž, fúzie, akvizície a štátnu pomoc. Pri zneužívaní pozície spoločností môže ukladať pokuty, avšak právomoci Európskej komisie vyšetrovať a zastaviť porušovanie pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže podliehajú viacerým kontrolným mechanizmom a tiež úplnému súdnemu preskúmaniu zo strany európskych súdov.⁹

⁶ VIDOVÁ, Jarmila. *Hospodárska politika Európskej únie*. Bratislava : Ekonóm, 2015. s. 117 ISBN 978-80-225-4161-9.

⁷ KALESNÁ, Katarína - HRUŠKOVIČ, Ivan - ĎURIŠ, Michal. *Európske právo*. Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2012. s. 221. ISBN 978-80-7160-326-9.

⁸ HLAVA I. čl. 2 ods. 1 ZFEÚ

⁹ EURÓPSKA KOMISIA. Hospodárska súťaž. [online]. Dostupné na: https://europa.eu/european-union/topics/competition_sk

Právna úprava v Slovenskej republike

Štát má povinnosť chrániť hospodársku súťaž pred jej obmedzením zo strany účastníkov súťaže, ale tiež pred jeho vlastnými zásahmi do hospodárskej súťaže.¹⁰ Právna úprava hospodárskej súťaže je v podmienkach Slovenskej republiky zakotvená v zákone č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoHS“). Na základe ustanovenia § 1 účelom tohto zákona je ochrana hospodárskej súťaže pred jej obmedzovaním, ako aj vytváranie podmienok na jej ďalší rozvoj v prospech spotrebiteľov a úprava právomoci a pôsobnosti Protimonopolného úradu Slovenskej republiky pri dohľade nad dodržiavaním ustanovení tohto zákona. Zákon sa vzťahuje na podnikateľov, orgány štátnej správy pri výkone štátnej správy, obce a vyššie územné celky pri výkone samosprávy a pri prenesenom výkone štátnej správy a záujmovú samosprávu pri výkone štátnej správy, ako aj iné osoby, o ktorých to ustanovuje zákon.¹¹

Súkromnoprávnu úpravu nachádzame v ustanoveniach Obchodného zákonníka¹², v V. Hlave, pričom ustanovenia § 41 až § 55 sa vzťahujú na účasť na hospodárskej súťaži pre fyzické aj právnické osoby. Rovnako upravujú aj jednotlivé skutkové podstaty nekalej súťaže v nadväznosti na právne prostriedky ochrany voči nekalej súťaži. Výpočet skutkových podstatí nekalej súťaže je len demonštratívny.

Všetky členské štáty EÚ majú vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže, ktoré majú právomoc presadzovať právne predpisy EÚ v oblasti hospodárskej súťaže. Tieto orgány a Európska komisia si navzájom prostredníctvom Európskej siete pre hospodársku súťaž vymieňajú informácie užitočné na vykonávanie legislatívy EÚ v oblasti hospodárskej súťaže.¹³

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „PMÚ SR“) je nezávislý ústredný orgán štátnej správy Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, pre ochranu hospodárskej súťaže a koordináciu štátnej pomoci. PMÚ SR bol zriadený zákonom Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy SR z 28. augusta 1990 v znení neskorších predpisov. Poslaním Protimonopolného úradu SR je účinne zasahovať proti zakázaným praktikám, kontrolovať

¹⁰ OVEČKOVÁ, Oľga - CSACH, Kristián. *Obchodné právo 1*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019. s. 257. ISBN 978-80-571-0176-5.

¹¹ § 2 ods. 1 zákona č. 187/2021 Z. z.

¹² zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník

¹³ EUROPEAN COMMISSION. Competition & you. [online]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/competition-policy/consumers_en

štruktúru trhov a pôsobiť na vytváranie priaznivých konkurenčných podmienok.¹⁴ PMÚ SR zasahuje v prípadoch kartelov, zneužitia dominantného postavenia, vertikálnych dohôd, koncentrácií, ako aj pri obmedzovaní súťaže orgánmi štátnej správy a samosprávy.

1.1.2 Vplyv hospodárskej súťaže na spotrebiteľa a jeho ochrana

Prospech spotrebiteľa je determinovaný tlakom konkurencie, ktorej sú podnikatelia na trhu vystavení. Vo vhodne nastavenom konkurenčnom prostredí majú spotrebiteľia možnosť získať kvalitnejšie tovary za nižšie ceny. V takomto prípade hovoríme o zvýšení blahobytu spotrebiteľa. Praktiky vedúce k posilneniu trhovej sily, uplatňované napríklad firmou s monopolným postavením alebo účastníkmi kartelu vedú k zníženiu motivácie podnikateľských subjektov vyvíjať a skvalitňovať svoje produkty, resp. služby. V takýchto prípadoch dochádza k situácii, že spotrebiteľ môže kúpiť menej kvalitný produkt za vyššiu cenu. Takýmto spôsobom sa znižuje blahobyť spotrebiteľa, ktorý sa stáva obeťou konaní a praktík, ktoré vedú čisto k prospechu podnikateľov a upevneniu ich trhovej sily.

Základom ochrany spotrebiteľa je právo Európskej únie. Poradná skupina pre spotrebiteľskú politiku je hlavným nástrojom Európskej komisie, prostredníctvom ktorého konzultuje problematiku spotrebiteľskej ochrany s národnými a európskymi spotrebiteľskými organizáciami.¹⁵ V podmienkach Slovenskej republiky na ochranu spotrebiteľa slúžia spotrebiteľské organizácie, ktoré predstavujú právnické osoby založené na základe zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Spotrebiteľské združenia sa zapisujú do informatívneho zoznamu, tento zápis nemá konštitutívne účinky a združenia môžu vykonávať všetky činnosti v zmysle § 25 ods. 1 a 6 zákona o ochrane spotrebiteľa. Spotrebiteľia prostredníctvom zoznamu majú možnosť získať informácie o tom, na ktorý subjekt sa môžu obrátiť v prípade spotrebiteľského problému alebo otázok.¹⁶

V rámci ochrany spotrebiteľa v práve hospodárskej súťaže sme sa napokon zamerali aj na digitálnu oblasť, ktorej základ tvorí poskytovanie osobných údajov zo strany spotrebiteľov. Medzi nedostatky v tejto oblasti patrí napríklad nedostatočná transparentnosť zmluvných podmienok a zároveň neschopnosť digitálnych trhov vyhovieť preferenciám

¹⁴ HLAVÁČIKOVÁ, Jana. *Protimonopolná politika*. Bratislava : Ekonóm, 2013. s. 40. ISBN 978-80-225-3744-5.

¹⁵ EUROPEAN COMMISSION. The Consumer Policy Advisory Group (CPAG). [online]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/info/policies/consumers/consumer-protection-policy/our-partners-consumer-issues/consumer-policy-advisory-group-cpag_sk

¹⁶ MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SR. Zoznam spotrebiteľských združení. [online]. Dostupné na: <https://www.mhsr.sk/obchod/ochrana-spotrebiteľa/spotrebiteľske-združenia/zoznam-spotrebiteľských-združeni>

užívateľov v oblasti ochrany osobných údajov.¹⁷ Ochrana osobných údajov je dôležitým aspektom na vybudovanie dôvery spotrebiteľov a je predmetom neustáleho vývoja. Ochrana spotrebiteľov je realizovaná všeobecným nariadením na ochranu osobných údajov¹⁸, ktorým bol nahradený zákon o ochrane osobných údajov. S cieľom harmonizovania práva v rámci európskeho hospodárskeho priestoru ako aj stanovenia pravidiel pre zmluvné strany s dôrazom na osobitosti digitálnej oblasti bola v roku 2019 prijatá smernica o určitých aspektoch týkajúcich sa zmlúv o dodávaní digitálneho obsahu a digitálnych služieb¹⁹ a smernica týkajúca sa určitých aspektov zmlúv o predaji tovaru.²⁰ Jedným z bodov je, že spotrebiteľia by mali mať jasne záväzné práva, keď dostanú digitálny obsah alebo digitálne služby alebo prístup k nim kdekoľvek v Únii.²¹

1.2 Zakázané konania v rámci trhových štruktúr nedokonalej konkurencie

Postavenie subjektov v rámci konkurencie na trhu odzrkadľuje ich príležitosti a predpoklady fungovania ako aj možnosti dosiahnutia úspechu. Odlišujeme viacero foriem usporiadania trhov, ktoré sú definované v závislosti od niekoľkých kategórií. Na úvod, pre zadefinovanie nedokonalej konkurencie, sme vybrali niekoľko rozhodujúcich kritérií porovnateľných s dokonalou konkurenciou, ktoré budú kľúčové pre vymedzenie nedokonalej konkurencie.

¹⁷ BOTTA, Marco. – WIEDEMANN, Klaus. The Interaction of EU Competition, Consumer, and Data Protection Law in the Digital Economy: The Regulatory Dilemma in the Facebook Odyssey*. In *The Antitrust Bulletin*. [online]. 25.07.2019, roč. 64, č. 3, s. 428-446. Dostupné na: [10.1177/0003603X19863590](https://doi.org/10.1177/0003603X19863590)

¹⁸ NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2016/679. [online]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:32016R0679>

¹⁹ SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2019/770 z 20. mája 2019. [online].

Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0770&from=en>

²⁰ SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2019/771 z 20. mája 2019. [online].

Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0771&from=en>

²¹ čl. 8 SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2019/770 z 20. mája 2019. [online].

Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0770&from=en>

Tabuľka 1 Porovnanie dokonalej a nedokonalej konkurencie

DETERMINANTY	DOKONALÁ KONKURENCIA	NEDOKONALÁ KONKURENCIA		
		MONOPOL	OLIGOPOL	MONOPOLISTICKÁ KONKURENCIA
VÝSKYT	teória	prax		
POČET SUBJEKTOV	veľa	jeden	dva a viac	veľa
PRODUKT	homogénny	bez substitúcie	homogénny/ heterogénny	heterogénny
BARIÉRY VSTUPU	nie	áno	áno	nie
TRHOVÁ CENA	cenoví príjemcovia	cenoví tvorcovia		

Zdroj: Vlastné spracovanie

Dokonale konkurenčný trh poznáme predovšetkým v teoretickej forme, pričom vyjadruje štruktúru usporiadania trhu, v rámci ktorej neexistujú bariéry vstupu alebo výstupu z daného odvetvia. V nadväznosti na túto skutočnosť má možnosť na trhu pôsobiť veľký počet subjektov. Subjekty vystupujúce na dokonale konkurenčnom trhu ponúkajú homogénne produkty a navzájom medzi sebou disponujú dokonalou informovanosťou. Vzhľadom na už vyššie spomenuté základné charakteristiky sú firmy v podmienkach dokonalej konkurencie charakterizované ako cenoví príjemcovia, nemajú teda možnosť značným spôsobom ceny ovplyvňovať len akceptovať.²²

Naproti tomu stav, s ktorým sa stretávame v reálnych ekonomikách, nazývame nedokonale konkurenčný trh. V rámci nedokonalej konkurencie rozlišujeme hneď niekoľko foriem, od ktorých závisí aj počet zúčastnených firiem. Avšak na rozdiel od dokonalej konkurencie tu môže vystupovať buď len jeden alebo niekoľko subjektov, pričom vyrábané produkty sa môžu ale nemusia odlišovať. Vstup nových subjektov na trh je značne obmedzený v dôsledku existencie bariér vstupu do odvetvia. Tieto subjekty predstavujú v rámci hospodárskej súťaže cenových tvorcov.²³

Zakázané konania sa vyskytujú v podmienkach nedokonalej konkurencie tak v rámci firiem s monopolným postavením, ako aj v oblasti oligopolu v prípadoch uzatvorenia dohôd

²² LISÝ, Ján a kol. *Ekonomía*. Praha : Wolters Kluwer, 2016. s. 188 – 189. ISBN 978-80-7552-275-7.

²³ LISÝ, Ján a kol. *Ekonomía*. Praha : Wolters Kluwer, 2016. s. 201 – 202. ISBN 978-80-7552-275-7.

medzi konkurenčnými subjektami vytvorením kartelov. Toto sú dve oblasti ktorým sa budeme v práci venovať z dôvodu obdobného demonštratívneho výpočtu jednotlivých konaní ako aj rovnakých prostriedkov nápravy.

V nasledujúcich podkapitolách si špecifikujeme podstatu jednotlivých spomenutých typov nedokonalkej konkurencie, v rámci ktorých dochádza k uplatňovaniu zakázaných konaní ako aj formy týchto konaní.

1.2.1 Monopol

Z ekonomického hľadiska monopol predstavuje protipól dokonalej konkurencie. V takomto prípade na trhu pôsobí výrobca, ktorý má možnosť správať sa nezávisle, čo sa prejavuje v jeho cenotvorbe ako aj v realizovanom objeme výroby, ktorých miera vyjadruje trhovú silu. Z legislatívneho hľadiska vymedzenie dominantného postavenia nachádzame v ustanovení ZoHS²⁴, v zmysle ktorého dominantné postavenie na relevantnom trhu má podnikateľ alebo niekoľko podnikateľov, ktorí nie sú vystavení podstatnej súťaži a ktorí sa vzhľadom na svoju ekonomickú silu môžu správať nezávisle. Rozlišujeme niekoľko druhov monopolu, ktoré sú podmienené faktormi jeho vzniku. Medzi všeobecné faktory, ktoré ovplyvňujú monopolnú moc patria:

- **elasticita dopytu na trhu** – čím vyššia je elasticita dopytu, tým nižšia je monopolná moc monopolu.
- **počet konkurenčných firiem na trhu** – čím je na trhu väčšia konkurencia, tým menšou trhovou silou firma disponuje.
- **bariéry vstupu do odvetvia** – čím sú vyššie bariéry vstupu do odvetvia, tým je pre monopol ľahšie udržať trhovú silu a zároveň ju posilniť.
- **diferenciácia ponúkaných produktov** – čím je produkt unikátnejší a nemá blízke náhrady, tým je ľahšie dosiahnuť monopolnú moc.

Samotné dominantné postavenie firmy na trhu nie je zakázané, avšak tým, že podmienky umožňujú správať sa do určitej miery nezávisle, môže byť zneužitie uplatňovaním zakázaných praktík obmedzujúcich hospodársku súťaž. Demonštratívny

²⁴ V zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 187/2021 Z. z.

výpočet nachádzame v § 5 ods. 3 ZoHS v zmysle ktorého zneužitím dominantného postavenia na trhu je najmä

- a) priame alebo nepriame uplatňovanie neprimeraných cien alebo iných neprimeraných obchodných podmienok,
- b) obmedzenie výroby, odbytu alebo technického vývoja tovaru na úkor spotrebiteľov,
- c) uplatňovanie rozdielných podmienok pri zhodnom alebo pri porovnateľnom plnení voči jednotlivým podnikateľom, ktorými sú alebo môžu byť títo podnikatelia znevýhodňovaní v súťaži, alebo
- d) viazanie súhlasu s uzavretím zmluvy na podmienku, že druhá zmluvná strana prijme aj ďalšie záväzky, ktoré svojou povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom tejto zmluvy.

Jedným zo základných rozlišujúcich kritérií je členenie na praktiky vykorisťovateľské a praktiky vylučujúce. „Vykorisťovateľské praktiky vedú k priamemu poklesu prospechu spotrebiteľa, teda k vyberaniu „renty“ na jeho úkor, ktorú by nedominantná firma nemohla získať. Vylučujúce praktiky vedú k obmedzeniu alebo vylúčeniu konkurentov, napr. na liberalizovaných trhoch sa podnikatelia snažia sťažiť vstup nových hráčov, čím sa strácajú možné efekty z liberalizácie a tlaku súťaže.“²⁵ Vylučovacie praktiky majú vo všeobecnosti vplyv aj na spotrebiteľa, napríklad zvýšením cien alebo obmedzením výberu, kvality či inovácií. Škodlivé účinky vylučovacích praktík sa však na spotrebiteľoch v niektorých prípadoch neprejavia okamžite.²⁶ V rámci spomenutého vymedzenia dochádza k prípadom, kedy určitá praktika môže spadať do oboch spomenutých kategórií, prípadne sa môžu navzájom podmieňovať. V rámci tejto podkapitoly si v nadväznosti na dominantné postavenie a jeho možné posilnenie priblížime fungovanie vybraných, typických druhov praktík.

Predátorské ceny

Podstata uplatňovania predátorských cien dominantnou firmou spočíva v znevýhodnení konkurencie na trhu stanovením cien na tak nízkej úrovni, že konkurencia

²⁵ PROTIMONOPOLNÝ ÚRAD SR. Viac o zneužívaní dominantného postavenia. [online]. Dostupné na: <https://www.antimon.gov.sk/viac-o-zneuživani-dominantneho-postavenia/?csrt=8617881032765067486>

²⁶ HLAVÁČIKOVÁ, Jana. *Protimonopolná politika*. Bratislava : Ekonóm, 2013. s. 80. ISBN 978-80-225-3744-5.

je v zásade donútená odísť. Dominantná firma sa najmä snaží o upevnenie svojho postavenie na relevantnom trhu v nadväznosti na čo počíta s tým, že ušlé zisky, resp. straty spôsobené uplatňovaním predátorských cien budú v budúcnosti nahradené. Zámerom je teda obetovať prospech v rámci krátkého obdobia s očakávaným dlhodobým úspechom v budúcnosti.²⁷

V rámci európskeho práva v nadväznosti na článok 102 ZFEÚ je dôležitosť metód identifikácie predátorského správania obsiahnutá v niekoľkých rozhodnutiach, od ktorých sa odvíja aj ich posudzovanie. Európske súdy sa prvýkrát predátorskými cenami zaoberali v rozsudku AKZO v roku 1991.²⁸ Na identifikáciu výskytu a uplatňovania predátorských cien existuje mnoho teórií a prístupov, ktoré sa využívajú a modifikujú v nadväznosti na rozhodovaciu činnosť. Následne si ako príklad uvedieme podstatu analýzy, ktorá je frekventovaným nástrojom na posúdenie vymedzenej praxe:

- **test tvorby cien v porovnaní s nákladmi** – rozoznávame niekoľko druhov testov tvorby cien v porovnaní s nákladmi, avšak všetky sú založené na rovnakej metodológii. Metóda uplatňovania je založená na porovnaní predajnej ceny dominantného podniku a referenčnej hodnoty nákladov. Tieto testy predpokladajú, že by nebolo ekonomicky výhodné pre dominantnú firmu stanoviť cenu pod určitou hranicou nákladov. Kontrolujú či výnosy skutočne pokrývajú náklady na zabezpečenie produktov alebo služieb pre spotrebiteľov.²⁹

Treba podotknúť, že v prípadoch kedy dominantná firma stanovuje ceny pod úrovňou nákladov, nemusí vždy ísť len o predátorské správanie s protisúťažným efektom. Takéto správanie sa môže vyskytnúť napríklad v prípadoch, kedy sa dominantná firma snaží rozpredať zastaralý, prípadne rýchlo sa kaziaci tovar.³⁰

Cenová diskriminácia

Cenová diskriminácia spočíva v stanovení rôznych cien pre spotrebiteľov, ktorí sú rozdelení do skupín, na základe rôznych kritérií. Cieľom monopolu je získanie prebytku

²⁷ OECD. Predatory Pricing. [online]. Dostupné na: <https://www.oecd.org/competition/abuse/2375661.pdf>

²⁸ GLOBAL COMPETITION REVIEW. The European Antitrust Review. [online]. 2013. Dostupné na: <https://www.lw.com/thoughtLeadership/predatory-pricing-in-eu>

²⁹ LEAR, Price-cost test in predatory abuses: Treatment of common cost and multiperiod. [online]. 2014. Dostupné na: <https://www.learlab.com/publication/price-cost-test-in-predatory-abuses-treatment-of-common-cost-and-multiperiod/>

³⁰ OECD. Preserving Competition: Keeping Predators at Bay. [online]. 2005. Dostupné na: <http://www.oecd.org/competition/mergers/35871625.pdf>

spotrebiteľa a jeho premena na dodatočný zisk firmy.³¹ Rozlišujeme tri stupne cenovej diskriminácie:

- **cenová diskriminácia prvého stupňa** – takzvaná dokonalá diskriminácia predstavuje situácie, kedy monopol stanovuje maximálne možné ceny, ktoré sú spotrebiteľia ochotní zaplatiť. Ide len o teoretickú formu, ktorá tvorí základ pre ďalšie stupne cenovej diskriminácie.
- **cenová diskriminácia druhého stupňa** – v prípade cenovej diskriminácie druhého stupňa monopol stanovuje úroveň cien v závislosti od požadovaného množstva daného tovaru. Ako príklad môžeme uviesť cenu za jednotku elektriny, ktorá často závisí od toho, koľko jej spotrebujeme.³²
- **cenová diskriminácia tretieho stupňa** – podstatou je uplatňovanie rozličných cien pre rozličné skupiny spotrebiteľov. Na rozlíšenie skupín spotrebiteľov môžu byť využité rôzne praktiky, napríklad rozlíšenie spotrebiteľov prostredníctvom študentských preukazov alebo iných identifikačných preukazov.³³ Hlavnou podstatou cenovej diskriminácie tretieho stupňa je jednak rozlíšenie skupín spotrebiteľov, pričom každá skupina má inú cenovú elasticitu dopytu a zároveň zamedzenie vzájomného obchodu medzi spotrebiteľmi, ktorý by znemožnil podstatu fungovania vymedzenej praktiky.

Protisúťažné rabaty

Ďalšou kategóriou, ktorá pri využívaní firmou s dominantným postavením môže nadobudnúť charakter konania obmedzujúceho súťaž, sú rabaty. Rabaty predstavujú spoločnosťami bežne využívanú praktiku, ktorej podstata spočíva v poskytnutí zrážky z kúpnej ceny. Využitie rabatov môže mať účinný pozitívny vplyv na podporu predaja firmy, zlom však nastáva v prípadoch, kedy takáto praktika prinesie nepriaznivé efekty vedúce, okrem iného, k vylučovaniu konkurencie.

Jedným zo základných rozlišovacích kritérií jednotlivých foriem môže byť rozdelenie na podmienené a nepodmienené rabaty. Nepodmienené rabaty sú poskytované

³¹ HOLKOVÁ, Vierošlava - VESELKOVÁ, Alexandra. *Mikroekonómia*. Wolters Kluwer, 2020. s. 231. ISBN 978-80-7598-890-4.

³² LISÝ, Ján a kol. *Ekonomía*. Praha : Wolters Kluwer, 2016. s. 212. ISBN 978-80-7552-275-7.

³³ ZUIDERVEEN BORGESIJUS, Frederik - POORT, Joost. Online Price Discrimination and EU Data Privacy Law. In *Journal of Consumer Policy*. [online]. 2017, roč. 40, č. 3, s. 347-366. Dostupné na: <https://www.proquest.com/docview/1934677475/564C6DF50AA546F6PQ/1?accountid=49351>

určitým zákazníkom odhliadnuc od ich spotrebiteľského správania. Podmienené rabaty sú naopak udelené práve na základe vymedzeného spotrebiteľského správania a môžu mať rôzne podoby. Môžu pozostávať napríklad z vernostných zliav, množstevných zliav alebo môžu byť aplikované aj retroaktívne.³⁴ Protisúťažná hrozba rabatov spočíva najmä v tom, že môže byť súčasťou predátorských cien, takisto môže predstavovať diskriminačné zneužitie, prípadne hrozbu viazania vecne nesúvisiaceho tovaru, ako aj exkluzívny efekt v rámci dodávateľských alebo odberateľských zmlúv.³⁵

V rámci rozhodnutia Intel³⁶ Európsky súdny dvor prehodnotil svoju dovtedajšiu judikatúru týkajúcu sa hodnotenia uplatňovania rabatov, resp. toho, kedy sú považované za zneužitie dominantného postavenia. Približuje sa skôr k ekonomickej analýze, ktorej podstatou je ďalšie objasňovanie. Nakoľko ak žalovaný uvedie dôvody, pre ktoré systém uplatňovania rabatov nemôže mať vylučovacie účinky a podloží ich dôkazmi, pristupuje sa k analýze trhu. Tento záver Európskeho súdneho dvora preto posúva judikatúru z formálneho posudzovania do oblasti ekonomickej analýzy.³⁷

Stláčanie marže

Praktika uplatňovania stláčania marže sa vyskytuje len na vertikálne súvisiacich trhoch. Problémom je, pokiaľ dominantná firma začne uplatňovať cenové stratégie, vedúce k vylučovaniu konkurencie pôsobiacej na maloobchodnom trhu.³⁸ V takomto prípade je prítomných niekoľko prvkov:

- dominantná firma na veľkoobchodnom trhu (upstream market) produkuje zásadný vstup, ktorý nemá blízke náhrady,

³⁴ MAHER, M. VASSELLI, L. Discrimination and rebates: an overview of EU and national case law. [online]. 2019. Dostupné na: <https://www.concurrences.com/en/bulletin/special-issues/rebates/discrimination-and-rebates-an-overview-of-eu-and-national-case-law>

³⁵ HLAVÁČIKOVÁ, Jana. *Protimonopolná politika*. Bratislava : Ekonóm, 2013. s. 83. ISBN 978-80-225-3744-5.

³⁶ Vec C-413/14 P

³⁷ BATCHELOR, Bill. - REAL, Sophia. - MCKENZIE, Baker. A practical approach to rebates. [online]. 2018. Dostupné na: https://www.bakermckenzie.com/-/media/files/insight/publications/2017/10/ar_antitrust_approachrebates_oct17.pdf?la=en

³⁸ KOSTECKA-JURCZYK, Daria. Abuse of Dominant Position on Digital Market: Is the European Commission Going back to the Old Paradigm? In *European Research Studies Journal*. [online]. 2021, roč. 24, s. 120-132. Dostupné na: <https://www.proquest.com/docview/2534655240/fulltextPDF/DD76B1E5A77742EEPQ/1?accountid=49351>

- tento vstup predáva jednej alebo viacerým firmám na maloobchodnom trhu (downstream market), ktoré daný vstup využívajú pri realizácii produktu, resp. služby,
- veľkoobchodná firma sama využíva vlastný vstup, s ktorým pôsobí na maloobchodnom trhu, pričom konkuruje ostatným firmám, ktoré tento vstup využívajú.³⁹

Na základe uvedených prvkov môžeme zhrnúť, že k stláčaniu marže dochádza vtedy, keď dominantná firma, ktorá pôsobí na maloobchodnom trhu znemožní dosiahnuť dostatočný zisk firmám na maloobchodnom trhu vplyvom zvýšenia cien za vstup, ktorý poskytuje firmám na veľkoobchodnom trhu.⁴⁰ Právo EÚ stláčanie marže považuje za porušenie článku 102 ZFEÚ a takéto konanie je podrobené testu. Uplatňuje sa test rovnako výkonného konkurenta tzv. AEC test a o stláčaní marže hovoríme, keď zlyhá. V teste sa porovnáva cena, za ktorú integrovaná firma predáva spotrebiteľom, s cenou, ktorú účtuje maloobchodným firmám a s nákladmi, ktoré dominantnej firme vznikajú na maloobchodnom trhu.⁴¹

Viazané obchody

V rámci legislatívneho vymedzenia nachádzame takmer totožnú právnu úpravu v ustanoveniach ZoHS ako aj ZFEÚ⁴², v zmysle ktorých, zneužívanie dominantného postavenia môže zahŕňať aj podmieňovanie uzatvárania zmlúv prijatím dodatočných záväzkov, ktoré svojou povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom týchto zmlúv. Rozlišujeme dve podoby viazaných obchodov:

- **viazanie (tying)** – k takému obchodu dochádza napríklad v prípadoch, kedy predávajúci vyžaduje od kupujúceho, aby si pri kúpe jedného produktu zakúpil aj druhý. Nákup jedného produktu je teda podmienený ďalším produktom.

³⁹ OECD. Margin Squeeze. [online]. 2009. Dostupné na: <https://www.oecd.org/daf/competition/sectors/46048803.pdf>

⁴⁰ KOSTECKA-JURCZYK, Daria. Abuse of Dominant Position on Digital Market: Is the European Commission Going back to the Old Paradigm? In *European Research Studies Journal*. [online]. 2021, roč. 24, s. 120-132. Dostupné na: <https://www.proquest.com/docview/2534655240/fulltextPDF/DD76B1E5A77742EEPQ/1?accountid=49351>

⁴¹ GAUDIN, Germaine. MANTZARI, Despoina. Margin squeeze: an above-cost predatory pricing approach. In *Journal of Competition Law*. [online]. 2016, roč. 12, č. 1, s. 151-179. ISSN 1744-6414. Dostupné na: <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=eoh&an=1566643&scope=site>

⁴² vid'. § 5 ods. 3 písm. d) zákona č. 187/2021 Z. z. a čl. 102 písm. d) ZFEÚ

- **balíčkovanie (bundling)** – predstavuje situácie, kedy je spolu zabalených a predávaných viacero produktov.

Obe obchodné praktiky sú bežne využívané a nemusia mať protisúťažné následky. Firmy ich uplatňujú bez ohľadu na ich trhovú podiel s cieľom poskytnúť zákazníkovi lepšie produkty. Takéto obchodovanie však môže byť výhodné aj z hľadiska znižovania výrobných nákladov.⁴³ Pokiaľ sú však viazané obchody využívané dominantnou firmou, môžu viesť k obmedzeniam prístupu na trh, resp. k vylúčeniu konkurencie. Európska komisia uvádza, že tieto obchodné praktiky môžu viesť aj k ďalším protisúťažným konaniam, ktorými sú cenová diskriminácia alebo neprimerane vysoké ceny.⁴⁴

1.2.2 Oligopol

Hlavným dôvodom priblíženia podstaty oligopolu je najmä podobnosť uplatňovaných praktík vedúcich k porušeniu pravidiel hospodárskej súťaže, ku ktorým môže dôjsť, ak podniky konajú v zhode, vytvorením dohody obmedzujúcej súťaž, resp. kartelu. Predtým ako sa dostaneme k dohodám obmedzujúcim súťaž, si charakterizujeme črty oligopolu, ktorým ho odlišíme od monopolu.

V oligopole pôsobí niekoľko firiem, ktoré ponúkajú podobnú alebo identickú produkciu, pričom pri rozhodovaní sú od seba značne závislé. Okrem toho, že musia predvídať reakcie svojej konkurencie, musia zvažovať aj vplyv svojich rozhodnutí na súperov. Miera závislosti spoločností pôsobiacich v oligopolistickej trhovej štruktúre je základná charakteristika, ktorou sa odlišuje od monopolu a dokonalej konkurencie. V oligopolistickej štruktúre sa taktiež vyskytujú bariéry vstupu, ktoré môžu byť napríklad vo forme úspor z rozsahu, nákladov na diferenciáciu produktov či právnych obmedzení a podobne.⁴⁵

Formy správania sa v rámci trhovej štruktúry môžu byť rôzne a jednou zo stratégií spoločností pôsobiacich v oligopole je spojenie sa s konkurenciou vytvorením kartelu, tzv. horizontálnej dohody. Kartel predstavuje dohodu medzi podnikateľmi, ktorí sú vzájomní konkurenti. V zmysle § 4 ods. 1 ZoHS je kartel definovaný ako dohoda a zosúladený postup

⁴³ MAZIARZ, Aleksander. Tying and bundling: applying EU competition rules for best practices. In *International Journal of Public Law and Policy*. [online]. 2013, s. 263-275. Dostupné na: https://www.researchgate.net/publication/264822114_Tying_and_bundling_Applying_EU_competition_rules_for_best_practices

⁴⁴ EUROPEAN COMMISSION. DG Competition discussion paper on the application of Article 82. [online]. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/competition/antitrust/others/discpaper2005.pdf>

⁴⁵ LISÝ, Ján a kol. *Ekonomía*. Praha : Wolters Kluwer, 2016. s. 217 – 218. ISBN 978-80-7552-275-7.

podnikateľov, ako aj rozhodnutie združenia podnikateľov, ktoré majú za cieľ alebo môžu mať za následok obmedzovanie súťaže. „Ak oligopolisti konajú v zhode s cieľom maximalizácie zisku, môžu vyrábať monopolné množstvo produkcie, predávať za monopolnú cenu, a tak dosahovať monopolný zisk“.⁴⁶ Na základe uvedenej skutočnosti môžeme aj napriek odlišnej podstate trhovej štruktúry pozorovať istú podobnosť s monopolom. V porovnaní s monopolom však môžeme konštatovať, že kartely sú náchylnejšie k zlyhaniu, ktoré vyplýva práve z účasti viacerých subjektov na dohode, ktoré nemusia mať vždy rovnaké záujmy.

Kartely predstavujú závažné konania, ktoré sú prísne opatrené protimonopolnými zákonmi. Legislatívna úprava dokonca kladie väčší dôraz na úpravu dohôd obmedzujúcich súťaž v porovnaní s čím sa právna úprava zneužitia dominantného postavenia môže zdať zhovievavejšia.⁴⁷ Vzájomná dohoda konkurentov v kartelovej dohode vo všeobecnosti eliminuje konkurenčný boj, ktorého výsledkom je obmedzenosť výberu pre spotrebiteľa.⁴⁸ V zmysle § 4 ods. 3 je zakázaná najmä dohoda obmedzujúca súťaž, ktorá spočíva

- a) v priamom alebo v nepriamom určení cien tovaru alebo iných obchodných podmienok,
- b) v záväzku obmedzenia alebo kontroly výroby, odbytu, technického rozvoja alebo investícií,
- c) v rozdelení trhu alebo zdrojov zásobovania,
- d) v záväzku účastníkov dohody, že voči jednotlivým podnikateľom budú pri zhodnom alebo porovnateľnom plnení uplatňovať rozdielne podmienky, ktorými sú alebo môžu byť títo podnikatelia znevýhodňovaní v súťaži,
- e) v podmienení uzatvárania zmlúv tak, aby zmluvné strany prijali ďalšie záväzky, ktoré povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom týchto zmlúv, alebo
- f) v koordinácii podnikateľov vo verejnom obstarávaní, v obchodnej verejnej súťaži alebo v inej obdobnej súťaži, v súvislosti s verejným obstarávaním, obchodnou verejnou súťažou alebo s inou obdobnou súťažou.

⁴⁶ LISÝ, Ján a kol. *Ekonomía*. Praha : Wolters Kluwer, 2016, s. 219. ISBN 978-80-7552-275-7.

⁴⁷ WALLER, Weber, Spencer. The Role of Monopolization and Abuse of Dominance in Competition Law. In *Loyola Consumer Law Review*. [online]. 2008, roč. 20, č. 2. Dostupné na: <http://lawcommons.luc.edu/lclr/vol20/iss2/4>

⁴⁸ PATAKYOVÁ, Mária – MAMOJKA, Mojmír – DURAČINSKÁ, Jana a kol. *Hospodárske právo I. diel*. Bratislava : Právnická fakulta., 2019. s. 273. ISBN 978-80-7160-503-4.

Demonštratívne vymedzenie predmetu dohôd obmedzujúcich súťaž zahŕňa okrem praktík vedúcich k obmedzovaniu hospodárskej súťaže, ktoré sú obsiahnuté aj v ustanoveniach o zneužívaní dominantného postavenia, ďalšie skutkové podstaty, ktorých podstatu si priblížime v nasledujúcom texte.

V porovnaní s praktikami uplatňovanými dominantnou firmou pri zneužívaní dominantného postavenia, v rámci dohôd obmedzujúcich súťaž rozlišujeme aj dohody spočívajúce v rozdelení trhu alebo zdrojov zásobovania. Takáto praktika bola uplatňovaná napríklad v prípade kartelu autorizovaných predajcov vozidiel značky Volkswagen, ktorí si rozdelili územie Slovenskej republiky podľa regiónov, v ktorých majú svoje prevádzky. Motiváciou, ktorá mala viesť zákazníkov k zakúpeniu vozidla vo svojom regióne bola dohoda, na základe ktorej predajcovia zákazníkom z iného regiónu poskytnú zľavu o 1 % nižšiu.⁴⁹

Druhou špecifickou praktikou v zmysle § 4 ods. 3 písm. f) je dohoda, ktorá spočíva v koordinácii podnikateľov vo verejnom obstarávaní, v obchodnej verejnej súťaži alebo v inej obdobnej súťaži, v súvislosti s verejným obstarávaním, obchodnou verejnou súťažou alebo s inou obdobnou súťažou. Takéto konanie sa môže realizovať napríklad kryciami ponukami ktoré si medzi sebou účastníci dohody ponúknu.

1.3 Viacstranné platformy

V posledných desaťročiach sa do popredia dostávajú viacstranné platformy, s ktorými sa vo veľkej miere môžeme stretnúť na digitálnom trhu, avšak vyskytujú sa aj v tradičnejších formách, napríklad na trhu platobných kariet, či novín a časopisov.⁵⁰ Ich charakteristika je nevyhnutná pre polozenie teoretického základu, na ktorý nadviažeme v praktickej časti práce. Môžeme uviesť, že pre viacstranné platformy je typické, že koordinujú dopyt rôznych skupín zákazníkov, ktorí sa navzájom určitým spôsobom potrebujú.⁵¹ Avšak vo všeobecnosti mnoho autorov uznáva, že doposiaľ nejestvuje všeobecne akceptovaná definícia

⁴⁹ 2020/DOH/POK/R/16

⁵⁰ OECD. Market definition in multi-sided markets - Note by Sebastian Wismer & Arno Rasek. [online]. 2017. Dostupné na:

<https://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=DAF/COMP/WD%282017%2933/FINAL&docLanguage=En>

⁵¹ EVANS, David. Some Empirical Aspects of Multi-sided Platform Industries. In *Review of Network Economics*. [online]. 2003, roč. 2, č. 3. Dostupné na: <https://doi.org/10.2202/1446-9022.1026>

viacstranných platforiem.⁵² Priblížime si preto ich vybrané charakteristické črty, pričom na účely práce kladieme zreteľ na digitálnu oblasť.

Digitálna oblasť je v prvom rade typická tým, že platformy v nej pôsobiace majú postupom času tendenciu rozširovať ponuku svojich produktov, resp. služieb. Súvisiac so širším zameraním, považujeme za dôležité spomenúť aj skutočnosť, že samotné zadefinovanie relevantného trhu sa stáva predmetom analýz o účinnosti doposiaľ uplatňovaného spôsobu definície relevantného trhu. Súčasný prístup spočíva v určení konkrétnych hraníc v rámci dotknutých produktov a územia. Niektorí autori argumentujú, že na digitálnom trhu by sa malo venovať viac pozornosti identifikácii protisúťažných praktík a teórii ujmy, než analýze definície trhu.⁵³ Podstatou je, že hranice, ktoré sa stanovujú pri posudzovaní prípadov, nemusia byť jasne určiteľné.

Ďalšou charakteristikou je, že úspešnosť digitálnych platforiem je podmienená predovšetkým množstvom používateľov. Nakoľko čím viac používateľov danú platformu využíva, tým sa stáva hodnotnejšou.⁵⁴

Na získanie používateľov sa využívajú napríklad cenové schémy. Podstatou je, že jednej skupine je účtovaný minimálny alebo žiaden poplatok, zatiaľ čo druhej skupine sú účtované relatívne vysoké ceny. Treba podotknúť, že takáto praktika tiež výrazne sťažuje určenie trhovej sily.⁵⁵ Cenotvorba v digitálnej oblasti je špecifická tým, že môže byť založená na algoritmickom stanovení cien, prostredníctvom získaných osobných údajov, čo môže viesť aj k potencionálnej cenovej diskriminácii.⁵⁶

Digitálna oblasť obsahuje mnoho ďalších aspektov, ktoré sú predmetom analýz vzhľadom na ich špecifickosť. Vybranými vyššie spomenutými charakteristikami sme mali

⁵² SANCHEZ-CARTAS, Juan Manuel. – LEÓN, Gonzalo. Multi-Sided Platforms and Markets: A Survey of the theoretical literature. In *Journal of Economic Surveys*. [online]. 15.01.2021, roč. 35, č. 2, s. 452-487. Dostupné na: <https://doi.org/10.1111/joes.12409>

⁵³ EURÓPSKA KOMISIA, Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž, Montjoye, Y., Schweitzer, H., Crémer, J., *Competition policy for the digital era*. [online]. 2019. Dostupné na: <https://op.europa.eu/sk/publication-detail/-/publication/21dc175c-7b76-11e9-9f05-01aa75ed71a1>

⁵⁴ ABDELKAFI, Nizar. - RAASCH, Christina. - ROTH, Angela. *et al.* Multi-sided platforms. In *Electron Markets* 29. [online]. 02.12.2019. s. 553-559. Dostupné na: <https://doi.org/10.1007/s12525-019-00385-4>

⁵⁵ JULLIEN, Bruno. - SAND-ZANTMAN, Wilfried. The Economics of Platforms: A Theory Guide for Competition Policy, CESifo Working Paper No. 8463. [online]. 2020. Dostupné na: https://www.econstor.eu/bitstream/10419/223535/1/cesifo1_wp8463.pdf

⁵⁶ COYLE, Diane. Practical Competition Policy Implications of Digital Platforms. In *Antitrust Law Journal*. [online]. 2019, roč. 82, č. 3, s. 835-860. ISSN 0003-6056. Dostupné na: <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=bth&an=139262764&scope=site>

za cieľ priblížiť aspoň základné prvky viacstranných platforiem, na ktoré sa kladie osobitný zreteľ.

1.4 Následky konaní porušujúcich pravidiel hospodárskej súťaže

Identifikácia a určenie toho, či dané správanie firmy je zneužitím dominantného postavenia, je jednou z najkomplexnejších a najkontroverznejších oblastí v politike hospodárskej súťaže.⁵⁷ V rámci tejto podkapitoly sa budeme zaoberať postihom, ktorý hrozí subjektom uplatňujúcim zakázané praktiky. V neposlednom rade spomenieme aj alternatívne spôsoby riešenia takýchto konaní, ktoré sa vzťahujú tak na riešenie zneužitia dominantného postavenia, ako aj na prípady dohôd obmedzujúcich súťaž. Hlavná úloha pri sledovaní protisúťažných praktík je zverená Európskej komisii a súťažným úradom v jednotlivých členských štátoch, pričom nie je vylúčený ani paralelný postih jedného konania vnútroštátnym orgánom aj Európskou komisiou.⁵⁸

Verejnoprávna ochrana hospodárskej súťaže je realizovaná pokutami a inými sankciami, ktoré zahŕňajú napríklad uloženie povinnosti zdržať sa protisúťažného konania alebo nariadenie odstránenia závadného stavu. Európska komisia upravuje systém ukladania pokút, pričom politika ukladania pokút sa zakladá na princípoch, že niektoré druhy porušovania právnych predpisov spôsobujú ekonomike viac škody než iné. Právnym základom pre pokuty ukladané Európskou komisiou je článok 103 ZFEÚ. Nariadenie Rady č. 1/2003 poskytuje podľa článku 103 ZFEÚ Komisii právomoci na presadzovanie týchto pravidiel a ukladania pokút.⁵⁹ Vnútroštátna úprava v súlade s usmerneniami Európskej komisie uplatňuje v zásade rovnaký prístup, pričom systém ukladania pokút bližšie špecifikuje metodický pokyn.⁶⁰ Faktormi, ktoré sa berú do úvahy pri vymeriavaní základnej výšky pokuty sú:

- **relevantný obrat**, resp. podiel z hodnoty relevantného ročného predaja výrobkov, pri ktorých došlo k porušeniu právnych predpisov,

⁵⁷ OECD. Abuse of dominance and monopolisation. [online]. Dostupné na: <http://www.oecd.org/competition/abuse/>

⁵⁸ OVEČKOVÁ, Oľga – CSACH, Kristián. *Obchodné právo 1*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019. s. 276. ISBN 978-80-571-0176-5.

⁵⁹ EURÓPSKA KOMISIA. Pokuty za porušovanie právnych predpisov hospodárskej súťaže. [online]. 2011. Dostupné na: https://ec.europa.eu/competition/cartels/overview/factsheet_fines_sk.pdf

⁶⁰ PROTIMONOPOLNÝ ÚRAD SR. Metodický pokyn o postupe pri určovaní pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž. [online]. Dostupné na: https://www.antimon.gov.sk/data/files/963_metodicky-pokyn-o-postupe-pri-urcovani-pokut_1-9-2018.pdf

- **závažnosť konania,**
- **dĺžka porušovania zákona.**

Po určení základnej sumy pokuty rozhodujúci orgán ďalej zohľadní prítiažujúce a poľahčujúce okolnosti individuálne u každého účastníka. Zohľadnenie týchto okolností môže mať vplyv na následné zvýšenie, resp. zníženie pokuty. V zmysle ustanovení § 42 ods. 1 ZoHS a Nariadenie Rady č. 1/2003 maximálna výška uloženej pokuty by mala byť do 10 % z obratu spoločnosti v prechádzajúcom účtovnom období.

Pod súkromnoprávnou ochranou rozumieme najmä nároky na náhradu škody, ktoré vznikli porušením práva hospodárskej súťaže. S cieľom zavedenia účinných nástrojov ako aj zjednotenia hmotnoprávných a niektorých procesnoprávných aspektov vymáhania škody a celkového zmenšenia rozdielov medzi členskými štátmi bola významným krokom transpozícia Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/104/EÚ o určitých pravidlách upravujúcich žaloby podľa vnútroštátneho práva o náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže členských štátov EÚ do právneho poriadku SR.⁶¹ Osoba, ktorá utrpela škodu spôsobenú porušením práva hospodárskej súťaže má právo na náhradu škody, ktorá pozostáva z náhrady skutočnej škody, ušlého zisku a úrokov z omeškania zo sumy skutočnej škody a ušlého zisku plynúcich od okamihu vzniku škody.⁶²

Nesmieme opomenúť ani trestnoprávnu zodpovednosť, ktorú nachádzame v ustanovení § 250 trestného zákona⁶³ v zmysle ktorého ten, kto zneužije účasť na hospodárskej súťaži okrem iného tým, že konaním, ktoré je v rozpore so zákonom upravujúcim ochranu hospodárskej súťaže spôsobí inému súťažiteľovi značnú škodu alebo ohrozí chod jeho podniku, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.

Záväzky

Prvým z inštitútov, ktorý predstavuje alternatívnu možnosť k uloženiu pokuty sú záväzky⁶⁴. Rozhodnutie o záväzkoch je založené na záväzkoch predložených príslušnými účastníkmi konania orgánu rozhodujúcemu vo veci. Spoločnosti môžu mať záujem na

⁶¹ TOKÁROVÁ, Mária. *Politika hospodárskej súťaže*. Bratislava : Sprint 2, 2017. s. 218. ISBN 978-80-89710-29-4.

⁶² § 3 ods. 2 zákona č. 350/2016 Z. z.

⁶³ Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon

⁶⁴ legislatívne vymedzenie nachádzame v:

článok 9 Nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 101 a 102 ZFEÚ

§ 38f zákona č. 187/2021 Z. z.

uplatnení tohto inštitútu v prípade, ak sa snažia vyhnúť, resp. zmierniť dopady na ich reputáciu. Do budúcnosti sa na takéto konanie neprihliada ako na porušenie zákona a teda nebude sa zohľadňovať v rámci priťažujúcich okolností pri ukladaní pokút. Zo strany orgánov ochrany hospodárskej súťaže, ktoré vo veci rozhodujú, vychádza záujem prijať záväzky najmä z hľadiska efektívnosti, nakoľko proces rozhodnutia o záväzkoch je spravidla kratší.⁶⁵

Urovnanie

Ďalšou alternatívnou možnosťou je využitie inštitútu urovnania, ktorý umožňuje podnikateľovi získať benefit v podobe zníženia pokuty. Vnútroštátna úprava vychádza z § 52 ZoHS, pričom ak zistené skutočnosti v dostatočnej miere odôvodňujú záver, že došlo k porušeniu tohto zákona alebo čl. 101 a čl. 102 ZFEÚ, môže PMÚ SR v záujme hospodárnosti konania alebo dosiahnutia rýchlej a účinnej nápravy na trhu z vlastného podnetu alebo na žiadosť účastníka konania uskutočniť rokovania o urovnaní. Úspešné rokovanie o urovnaní môže znížiť pokutu až do 30%. V práve Európskej únie sa inštitút urovnania vzťahoval na konania podľa článku 101 ZFEÚ a bol aplikovateľný len na horizontálne dohody. Avšak v roku 2016 Európska komisia vydala prvé rozhodnutie vzťahujúce sa na článok 102 ZFEÚ, postupujúc podľa Nariadenia Rady č. 1/2003, v ktorom bola spoločnosti znížená pokuta v nadväznosti na poskytnutú spoluprácu.⁶⁶ V súvislosti s týmto prípadom Európska komisia zverejnila prehľad skutočností, na základe ktorých môže dôjsť k uplatneniu zníženia pokuty v prípade poskytnutia spolupráce aj v práve Európskej únie.⁶⁷ Úspešné rokovanie o urovnaní v oblasti horizontálnych dohôd vedie k zníženiu pokuty o 10%. Prípady zneužitia dominantného postavenia, či vertikálne dohody sa posudzujú individuálne.

Leniency program

Leniency program, tzv. program zhovievavosti je špecifickým inštitútom vzťahujúcim sa len na prípady kartelu, resp. horizontálnych dohôd, ktoré sú uzatvorené medzi konkurentmi. Európska komisia v roku 1978 začala Európsky program zhovievavosti nadväzujúc na úspešnosť amerického programu zhovievavosti.⁶⁸ Cieľom je zefektívniť

⁶⁵ EUROPEAN COMMISSION. Antitrust: commitment decisions – frequently asked question. [online]. 2013. Dostupné na: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_13_189

⁶⁶ Vec AT.39759 – ARA Foreclosure

⁶⁷ EUROPEAN COMMISSION. Antitrust: reduction of fines for cooperation. [online]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/ara_factsheet_en.pdf

⁶⁸ MARVAO, Catarina. The EU Leniency Programme and Recidivism, SITE Working Paper, No. 27. [online]. 2014. Dostupné na: <https://www.econstor.eu/handle/10419/204738>

a uľahčiť odhaľovanie kartelov, nakoľko ich preukazovanie je zložité. Hlavnou podstatou je motivovať subjekty zúčastňujúce sa na dohode obmedzujúcej súťaž k spolupráci s orgánmi realizujúcimi ochranu hospodárskej súťaže, pričom za takúto spoluprácu, po splnení zákonom stanovených podmienok, môžu získať isté benefity. Kompenzáciou za spoluprácu môže byť odpustenie od pokuty alebo jej zníženie. Pokutu možno neuložiť len jednému, a to prvému podnikateľovi, ktorý poskytne rozhodujúci dôkaz na preukázanie dohody obmedzujúcej súťaž, ktorý je rozhodujúci na vykonanie inšpekcie.⁶⁹ Úrad znížiť pokutu a to až do výšky 50% v prípade, že účastník z vlastného podnetu poskytne dôkaz podporujúci preukázanie porušenia zákazu.⁷⁰

⁶⁹ § 51 ods. 1 zákona č. 187/2021 Z. z.

⁷⁰ § 51 ods. 2 zákona č. 187/2021 Z. z.

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Bakalárska práca pozostáva z teoretickej a praktickej časti. Hlavným cieľom bolo priblíženie prípadov zneužitia dominantného postavenia riešených Európskou komisiou vo vybranom sektore informácií a komunikácie, na ktoré sme nadviazali konkrétnym prípadom pre lepšie uchopenie danej problematiky. Napokon sme sledovali využitie alternatívnych inštitútov k uloženiu pokuty prostredníctvom opätovného rozboru prípadov riešených Európskou komisiou a PMÚ SR. Pri skúmaní riešených prípadov nás ako čiastkové ciele zaujímali primárne spôsoby začatia jednotlivých konaní, jednotlivé formy rozhodnutí ale aj iné špecifické charakteristiky, ktoré sme považovali za relevantné. Spracovanie problematiky obsiahnutej v praktickej časti práce sme realizovali predovšetkým pomocou analýzy a komparácie.

K vypracovaniu cieľov stanovených v praktickej časti predchádzala potreba v dostatočnej miere objasniť problematiku v teoretickej časti práce. Priblížili sme v prvom rade právnu úpravu ako aj orgány ochrany hospodárskej súťaže. Vzhľadom na to, že vnútroštátna právna úprava vychádza z práva Európskej únie sme v teoretickej časti vychádzali predovšetkým zo syntézy za účelom dosiahnutia predmetného záveru k jednotlivým poznatkom. Obsiahli sme oblasť zneužitia dominantného postavenia ako aj horizontálnych dohôd obmedzujúcich súťaž, ktoré sme systematicky zaradili pod formy nedokonalej konkurencie. Obe spomenuté konania sme zahrnuli z dôvodu podobnosti uplatňovaných praktík ale najmä aj následkov konaní, ktoré sme mali za cieľ priblížiť aj v už spomenutej praktickej časti. Pozornosť sme venovali bližšiemu uvedeniu do problematiky viacstranných platforiem, ktorú sme uchopili prostredníctvom selekcie relevantných informácií, ktoré nám umožňujú vidieť základné princípy fungovania.

Vypracovaniu bakalárskej práce predchádzal literárny rešerš za účelom priblíženia vymedzenej problematiky. Základné teoretické vymedzenia sme nachádzali v knižných zdrojoch, ktoré sme dopĺňali aj o početné internetové zdroje. Výrazne nám pri spracovávaní dopomohli publikácie z prostredia Európskej komisie a PMÚ SR ale aj licencované a voľne dostupné elektronické zdroje. V praktickej časti práce sme pracovali najmä s konkrétnymi rozhodnutiami Európskej komisie a PMÚ SR dostupnými na webových sídlach jednotlivých orgánov za súčasného využitia publikovaných výročných správ, ktoré nám umožnili problematiku spracovať precíznejšie.

3 Výsledky práce a diskusia

Na problematiku zneužitia dominantného postavenia sme sa sústredili predovšetkým z pohľadu digitalizácie a rozmachu technológií. V prvom rade nás zaujímala rozhodovacia činnosť Európskej komisie v sektore informácií a komunikácie a spoločnosti, ktoré v ňom pôsobia. V nadväznosti na zistené sme priblížili prípad týkajúci sa spoločnosti Google LLC (ďalej len „Google“) a jej praktík, ktoré viedli k zneužitiu dominantného postavenia. Napokon v rámci poslednej podkapitoly sme analyzovali rozhodovaciu činnosť PMÚ SR a Európskej komisie v súvislosti s využitím alternatívnych inštitútov k uloženiu pokuty.

3.1 Zneužívanie dominantného postavenia v sektore informácií a komunikácie

So záujmom o prípady spoločností, ktoré porušili pravidlá hospodárskej súťaže zneužitím svojho dominantného postavenia v digitálnej oblasti, sme sa sústredili na sektor informácií a komunikácie v rámci EÚ. V tomto sektore nachádzame viacero spoločností, ktoré sú zaradené medzi technologických gigantov a ich pôsobenie na trhu otvára mnoho otázok ohľadom posudzovania ich činností, ktoré majú veľmi špecifické charakteristiky. Rozvoj technológií napreduje veľmi rýchlo a s tým neodmysliteľne súvisí aj problematika účinnosti doposiaľ uplatňovaných pravidiel. V teoretickej časti práce sme mali za cieľ vymedziť aspoň základné charakteristiky viacstranných platforiem, s ktorými sa dnes stretávame najmä na digitálnych trhoch. Za dôležité považujeme spomenúť aj činnosť európskych inštitúcií v tejto oblasti. Preto na úvod tejto podkapitoly sme mali za cieľ zachytiť, ako sa reflektujú potreby tejto oblasti prostredníctvom aktivít európskych inštitúcií.

Významným krokom v roku 2010 bolo uverejnenie stratégie pod názvom Digitálna agenda pre Európu⁷¹, na ktorú nadväzuje stratégia uverejnená v roku 2020 pod názvom Formovanie digitálnej budúcnosti Európy⁷². Formovanie digitálnej budúcnosti Európy odkazuje na skutočnosť, že Európska komisia v súčasnosti vyhodnocuje efektivitu spôsobu doposiaľ uplatňovaných pravidiel ako aj samotné pravidlá s cieľom ich prispôbenia

⁷¹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a výboru regiónov. „Digitálna agenda pre Európu“. [online]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/ALL/?uri=CELEX:52010DC0245>

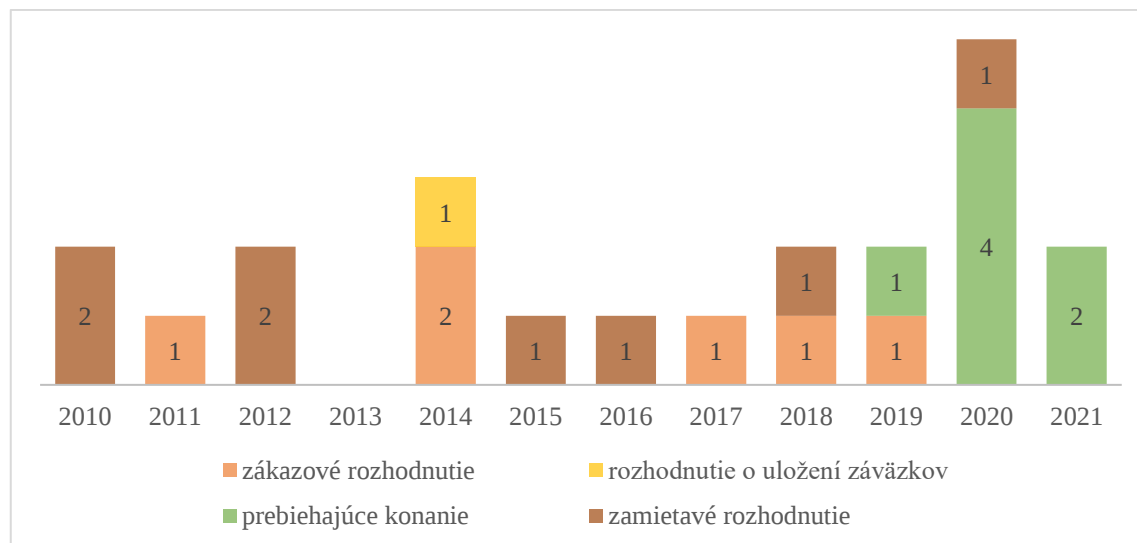
⁷² EUROPEAN COMMISSION. Shaping Europe's Digital Future. [online]. Luxembourg: Publications Office of the European union, 2020. ISBN 978-92-76-16363-3. Dostupné na: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf

potrebám trhu. V roku 2021 bol uverejnený pracovný dokument Európskej komisie⁷³ v súvislosti s vyhodnotením Oznámenia Komisie o definícii relevantného trhu na účely práva hospodárskej súťaže spoločenstva.⁷⁴ V nadväznosti na viacstranné platformy sa z vyhodnotenia okrem iného dozvedáme, že Európska komisia vo svojej rozhodovacej činnosti využíva metriky, ktoré nie sú explicitne uvedené v Oznámení Komisie o definícii relevantného trhu. Ide najmä o počet aktívnych používateľov, návštevnosť na webe, počet stiahnutí či transakcií. Digitalizácia by mala byť jednou z oblastí, ktorá by mala byť prehodnotená aj v nadväznosti na problematiku definície relevantného trhu. Ďalším významným krokom je Akt o digitálnych trhoch, ktorého cieľom je najmä zabezpečiť rovnaké podmienky a spravodlivú súťaž aj prostredníctvom prísnejšej regulácie online platforiem. Na digitálnu oblasť sa kladie veľký dôraz a nás následne zaujímala rozhodovacia činnosť Európskej komisie v nami zvolenom sektore informácií a komunikácie (vid'. Graf 1). V prvom rade nás zaujímalo koľko rozhodnutí bolo vydaných a koľko je doposiaľ prebiehajúcich konaní. Sústredili sme sa na skutočnosti, ktoré podmienili začiatok konaní ako aj druhy jednotlivých rozhodnutí.

⁷³ EUROPEAN COMMISSION. Commission staff working document – Evaluation of the Commission Notice on the definition of the relevant market for the purposes of Community competition law of 9 December 1997. [online]. 2021. Dostupné na: https://ec.europa.eu/competition-policy/system/files/2021-07/evaluation_market-definition-notice_en.pdf

⁷⁴ Oznámenie Komisie o definícii relevantného trhu na účely práva hospodárskej súťaže spoločenstva. [online]. Dostupné na: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997Y1209\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997Y1209(01)&from=EN)

Graf 1 Prípady riešené Európskou komisiou v sektore informácií a komunikácie za roky 2010 - 2021

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe rozhodnutí Európskej komisie

V prvom rade sme sa sústredili na skutočnosti, ktoré predchádzali začatiu jednotlivých konaní. Konania boli vo väčšine prípadov začaté na základe sťažností, ktoré boli adresované Európskej komisii. Najmä v prípadoch týkajúcich sa spoločnosti Google išlo o početné sťažnosti predovšetkým od konkurenčných spoločností. Napríklad, v prípade Google Search (AdSense)⁷⁵ bolo prešetrovanie začaté v nadväznosti na sťažnosť od spoločnosti Ciao GmbH, ktorá bola Európskej komisii predložená od Bundeskartellamt, nezávislého orgánu pre hospodársku súťaž Nemecka. Následne boli podané sťažnosti od spoločností Microsoft Corporation, Expedia Inc., Deutsche Telekom AG a organizácie Initiative for a Competitive Online Marketplace. Preskúmanie odôvodnenia sťažností je spojené s procesom získavania informácií Európskou komisiou od relevantných strán, či už ide o dotknutú spoločnosť, spoločnosti pôsobiace na rovnakom relevantnom trhu alebo zákazníkov. Tak tomu bolo aj v prípade Google Android.⁷⁶ V prípade Google Search (Shopping) bolo posudzovaných niekoľko sťažností len do začiatku konania a potom nasledovali ďalšie. V spojitosti so spomenutými sťažnosťami bolo po posúdení celkom vydaných 7 zamietavých rozhodnutí, v dôsledku nedostatočných dôvodov na to, aby Európska komisia vo veci ďalej konala.

⁷⁵ Vec AT.40411

⁷⁶ Vec AT.40099

Druhým dôvodom, na základe ktorého boli začaté konania, boli vykonané inšpekcie. Európska komisia môže pri inšpekciách spolupracovať s orgánmi ochrany hospodárskej súťaže jednotlivých členských štátov. V prípade Telekomunikacja Polska⁷⁷ boli vykonané inšpekcie v spolupráci s poľským úradom na ochranu hospodárskej súťaže a spotrebiteľa. Ďalšími krokmi bolo predovšetkým zaslanie početných žiadostí o informácie. Z úradnej moci bolo začaté konanie v prípade Slovak Telekom⁷⁸, v ktorom Európska komisia taktiež uskutočnila neohlásené inšpekcie a zaslala žiadosti o informácie. Napokon vo viacerých prípadoch, ktoré sme však nezahrnuli do vyššie uvedeného prehľadu, Európska komisia uzatvorila prebiehajúce vyšetrovania. Dotknuté sektory však ostávajú naďalej monitorované.

Najviac rozhodnutí v rámci vymedzeného sektoru tvoria zákazové rozhodnutia s uložením pokuty. Opäť spomenieme spoločnosť Google, ktorej sú doposiaľ adresované tri zákazové rozhodnutia s uložením pokuty. Spoločnosť mala v priebehu konaní záujem o uplatnenie inštitútu záväzkov, avšak Európskou komisiou neboli akceptované, nakoľko by neboli postačujúce na odstránenie vyjadrených obáv. Inštitút záväzkov bol uplatnený v jednom prípade v rámci vymedzeného obdobia. Išlo o prípad týkajúci sa spoločnosti Samsung.⁷⁹

Na základe uvedeného môžeme zhrnúť, že najviac konaní týkajúcich sa porušenia článku 102 ZFEÚ a článku 54 Dohody o EHP, smerovalo voči spoločnosti Google. Okrem toho, že voči spoločnosti boli tri roky po sebe vydané tri zákazové rozhodnutia s uložením pokuty, spoločnosť figurovala aj v iných prípadoch. Napríklad v konaní, ktoré sa týkalo spoločnosti Motorola Inc.⁸⁰ a bolo začaté v nadväznosti na sťažnosť od spoločnosti Apple Inc. (ďalej len „Apple“), ktorá sa sťažovala na údajnú účasť spoločnosti Google. Okrem týchto skutočností bolo v roku 2021 voči spoločnosti Google začaté konanie, ktorého predmetom je reklamná technológia spoločnosti. V spojitosti s uvedeným považujeme za dôležité spomenúť aj skutočnosť, že konania voči spoločnosti Google sa týkajú aj spoločnosti Alphabet Inc. (ďalej len „Alphabet“), ktorá od 2. októbra 2015 vlastní 100% spoločnosti Google a preto sa predpokladá jej rozhodujúci vplyv.

⁷⁷ Vec AT.39525

⁷⁸ Vec AT.39523

⁷⁹ Vec AT.39939

⁸⁰ Vec AT.39985

V roku 2020 bolo začatých najviac formálnych konaní, z toho tri sa týkajú spoločnosti Apple⁸¹ a širokej škály jej produktov v rámci obchodu s aplikáciami App Store. Európska komisia vyšetruje možné porušenie pravidiel hospodárskej súťaže v oblasti služieb streamovania hudby, elektronických kníh a audio kníh. Ďalšie vyšetrowanie prebieha voči spoločnosti Amazon v súvislosti s používaním komerčne citlivých informácií. Napokon v roku 2021 bolo začaté konanie voči spoločnosti Facebook Ireland Limited a jej materskej spoločnosti Facebook Inc. z dôvodu možného viazania reklamnej služby Marketplace na platformu sociálnej siete Facebook a potencionálneho využitia získaných údajov na zvýhodnenie produktov ponúkaných Facebook.

Môžeme pozorovať, že prípadov zneužitia dominantného postavenia v sektore informácií a komunikácie za posledné roky len pribúda. Nesmieme opomenúť ani skutočnosť, že spomenuté prípady sú len tie, ktoré boli, resp. sú riešené v rozhodovacej činnosti Európskej komisie. Avšak viacero spomenutých spoločností čelí obvineniam aj v USA. Prípady vyskytujúce sa na digitálnych trhoch budú nepopierateľne už len frekventovanejšie a ich efektívna regulácia chrániaca ako konkurenciu tak aj spotrebiteľov je predmetom riešenia, preto uvidíme, čo prinesie blízka budúcnosť. My sme sa v nasledujúcej podkapitole sústredili na prípad týkajúci sa operačného systému Android spoločnosti Google, ktorý bol riešený Európskou komisiou.

3.2 Prípad Google Android

Na spoločnosť Google sme sa zamerali najmä v dôsledku kontinuálnych obvinení, ktorým čelí. Tak ako sme uviedli už v predošlej kapitole, len v rámci rozhodovacej činnosti Európskej komisie boli vydané tri rozhodnutia týkajúce sa porušenia článku 102 ZFEÚ a článku 54 Dohody o EHP. V záujme priblíženia činností spoločnosti Google, ktoré sú v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže, sme sa rozhodli priblížiť prípad Google Android⁸², ktorého vyšetrowanie začala Európska komisia v apríli 2015. V nasledujúcej podkapitole priblížime prvú kategóriu posudzovania, ktorou je relevantný trh, ktorého zadefinovanie je zároveň východiskom pre následné určenie trhové podielu spoločnosti.

⁸¹ Vec AT.40437, AT.40652, AT.40716

⁸² Vec AT.40099

3.2.1 Vymedzenie relevantných trhov

Relevantný trh rozlišujeme v rámci výrobkov ako aj geografického vymedzenia. Podotýkame, že princípy zadefinovania relevantného trhu sú totožné v EÚ aj SR. Na účely článkov 101 a 102 ZFEÚ rozumieme pod relevantným trhom:

- **relevantný trh výrobkov**, ktorý pozostáva zo všetkých výrobkov a/alebo služieb, ktoré sú považované za vzájomne zameniteľné alebo nahraditeľné z hľadiska spotrebiteľa, a to na základe ich vlastností, cien a zamýšľaného účelu použitia⁸³,
- **relevantný geografický trh**, ktorý zahŕňa oblasť, v ktorej sú dotknuté podniky zapojené do vzťahov dopytu a ponuky výrobkov alebo služieb, v ktorej sú súťažné podmienky dostatočne homogénne a ktorá sa od ostatných susedných oblastí výrazne odlišuje práve preto, že konkurenčné podmienky v nej sú zjavne odlišné od podmienok v týchto oblastiach.⁸⁴

V prípade Google Android má spoločnosť v zásade celosvetové pôsobenie a preto je podstatné najmä posúdenie produktového trhu. Európska komisia konštatuje, že relevantným produktovým trhom na účely tohto prípadu sú:

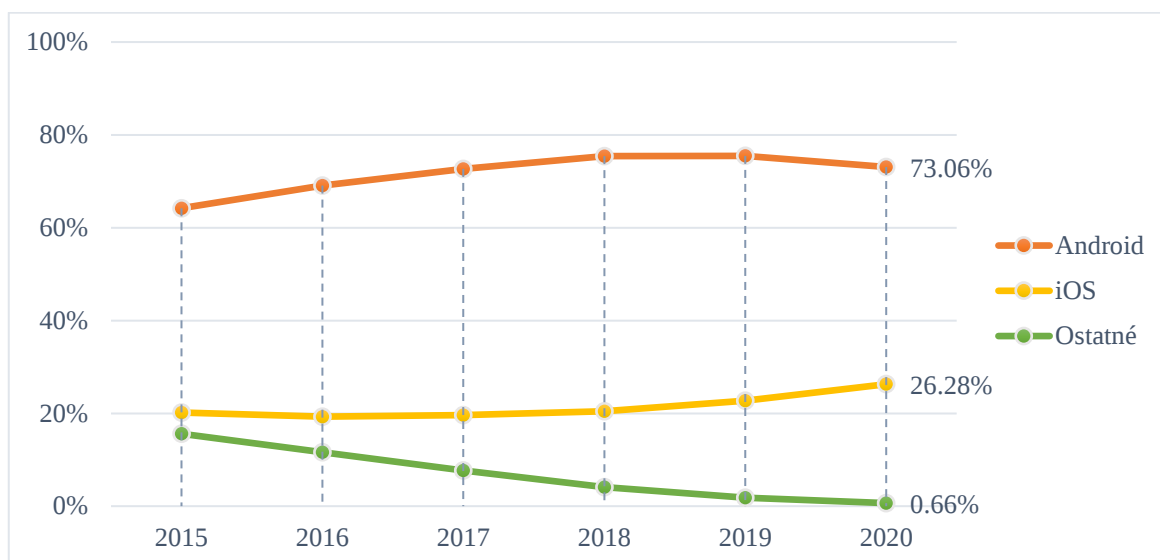
- a) celosvetový trh (s výnimkou Číny) s licenciami na operačné systémy („OS“) pre inteligentné mobilné zariadenia,
- b) celosvetový trh (s výnimkou Číny) pre obchody s aplikáciami pre operačný systém Android,
- c) vnútroštátne trhy so službami všeobecného vyhľadávania, ako aj
- d) celosvetový trh s mobilnými webovými prehliadačmi bez špecificky určeného OS.

Pri analýze prípadu a na účely priblíženia postavenia spoločnosti Google, sme sa zamerali na vývoj situácie na vybraných trhoch. Ako prvé si priblížime vývoj celosvetového trhového podielu operačných systémov.

⁸³ Bod 7. Oznámenie komisie o definícii relevantného trhu na účely práva hospodárskej súťaže spoločenstva. [online]. Dostupné na: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997Y1209\(01\)&from=SK](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997Y1209(01)&from=SK)

⁸⁴ Bod 8. Oznámenie komisie o definícii relevantného trhu na účely práva hospodárskej súťaže spoločenstva. [online]. Dostupné na: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997Y1209\(01\)&from=SK](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997Y1209(01)&from=SK)

Graf 2 Celosvetový trhový podiel operačných systémov za roky 2015 - 2020

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov z gs.statcounter.com

Vychádzajúc z celosvetových štatistík sledujeme, že v roku 2020 tvoril operačný systém Android 73% trhového podielu mobilných operačných systémov. Môžeme pozorovať, že spoločnosť Google má na celosvetovom trhu s operačnými systémami najväčší trhový podiel, pričom Google Android a Apple iOS spolu tvorili ku koncu roka 2020 až 99% trhového podielu všetkých operačných systémov. Pozorujeme, že predovšetkým trhový podiel iOS má rastúci charakter.

Špecifickosť operačného systému Android však spočíva v tom, že sa na neho poskytujú licencie. V dôsledku tejto skutočnosti môže operačný systém Android využiť, spolu s jeho aplikáciami, mnoho rôznych výrobcov mobilných zariadení. Napriek tomu, že v nadväznosti na uvedené by sa mohlo zdať, že najväčším konkurentom je operačný systém iOS od Apple, Európska komisia ho v rozhodnutí vymedzila. Konštatovala, že v rámci produktového vymedzenia celosvetového trhu (s výnimkou Číny) s licenciami na operačné systémy nie je iOS od Apple súčasťou takto vymedzeného relevantného trhu. Dôvodom takého záveru je nenaplnenie podstaty relevantného trhu, ktorá je založená na zastupiteľnosti produktov. Operačný systém iOS sa na rozdiel od Android používa výlučne len na zariadeniach výrobcu. Obdobne je to aj v prípade obchodov s aplikáciami.

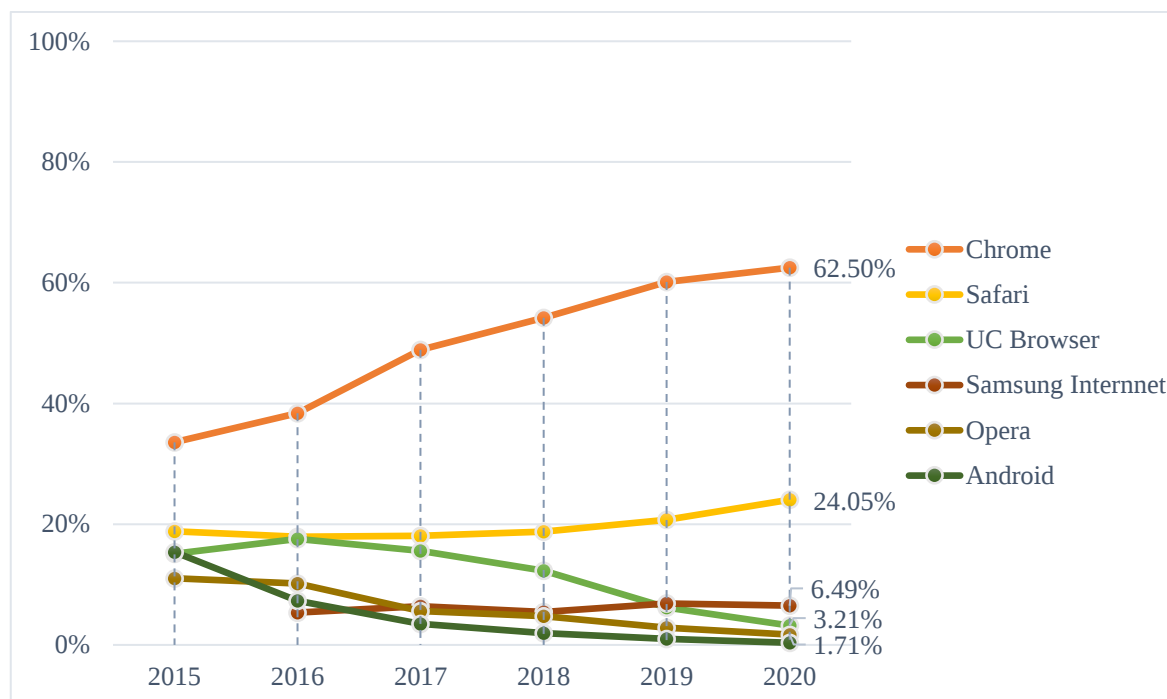
Predmetom kritiky sa stali závery Európskej komisie, ktorých podstatou je, že operačný systém iOS nevyvíja dostatočný nátlak na dominantnú pozíciu operačného systému Android. Tento záver bol Európskou komisiou posudzovaný predovšetkým

z hľadiska cenových rozdielov medzi zariadeniami, generovania ziskov, miere vernosti využívania jednotlivých operačných systémov a napokon aj developerov, ktorí aplikácie vyvíjajú. Argumentov, ktoré vyvracajú vyvedené závery je nespočetne veľa. Avšak za zaujímavé považujeme spomenúť aspoň samotný pohľad jednotlivých spoločností, na ktoré odkazuje autor Dirk Auer⁸⁵ prostredníctvom výročných správ⁸⁶. Spoločnou charakteristikou v rámci vymedzenia súťaže kde spoločnosti hodnotia svoju konkurenciu, sú pri výročných správach spoločnosti Alphabet najmä vyjadrenia explicitne označujúce spoločnosť Apple ako konkurenciu. Podobne v prípade výročných správ spoločnosti Apple nachádzame hodnotenie konkurencie z hľadiska operačných systémov, ktoré využívajú agresívne praktiky stanovovania cien a nízke náklady. V rámci vymedzenia rizikových faktorov obe spoločnosti poukazujú na intenzívnu konkurenciu, v rámci ktorej nemusia ostať konkurencieschopní vzhľadom na rýchle technologické zmeny a podobne. Vychádzajúc z podkapitoly 3.1, definícia relevantného trhu v digitálnom sektore je jedným z odvetví, ktorému sa venuje značná pozornosť. Preto v blízkej budúcnosti uvidíme ako sa budú reflektovať vyjadrené nedostatky, prípadne aké ďalšie sa následne objavia.

⁸⁵ AUER, Dirk. Making Sense of the Google Android Decision. ICLE Antitrust & Consumer Protection Research Program, White Paper No. 1. [online]. 2020. Dostupné na: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3709767

⁸⁶ Výročné správy oboch spoločností sú dostupné prostredníctvom vyhľadávacieho nástroja EDGAR na: <https://www.sec.gov/edgar/search/>

Graf 3 Celosvetový trhový podiel mobilných webových prehliadačov za roky 2015 - 2020

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov z gs.statcounter.com

V grafe č. 2 uvádzame prehľad z celosvetových štatistík najvyužívanejších webových prehliadačov. Na tomto vývoji opäť môžeme pozorovať rastúcu tendenciu webového prehliadaču Chrome od Google ako aj webového prehliadaču Safari od Apple, ktorý je opäť druhým najpopulárnejším na trhu.

3.2.2 Uplatňované praktiky vedúce k zneužitiu dominantného postavenia

Rozhodnutie Európskej komisie ustanovuje, že konanie spoločnosti Google predstavuje štyri samostatné porušenia článku 102 ZFEÚ a článku 54 Dohody o EHP, z ktorých každé je tiež súčasťou jediného a trvajúceho porušenia. Pretrvávajúce porušovanie antitrustových pravidiel EÚ zamerané na ochranu a posilnenie dominantného postavenia spoločnosti Google spočívalo v prvom rade vo viazaní jednotlivých produktov výrobcu, pričom boli identifikované dve formy uplatňovania tejto praktiky. Okrem tejto praktiky spoločnosť Google zneužívala svoje dominantné postavenie poskytovaním platieb výrobcovi a operátorom mobilných zariadení za výhradné nainštalovanie aplikácie Google

Search a takisto obmedzovala využívanie alternatívnych verzií Androidu, tzv. Android Forks. Podstatu spomenutých praktík si vymedzíme v nasledujúcom texte.

Viazanie jednotlivých produktov výrobcu

V oboch prípadoch praktiky viazania figuruje obchod Play Store, ktorý je imanentnou súčasťou operačného systému Android a udelenie licencie bolo podmienené predinštaláciou iných aplikácií. V prvom rade minimálne od 1. januára 2011 spoločnosť Google viazala aplikáciu Google Search s obchodom Play Store, kedy práve predinštalácia aplikácie Google Search bola podmienkou pre udelenie licencie na obchod Play Store. V takomto prípade, aj keby výrobcovia zariadení mali záujem nainštalovať inú, konkurenčnú vyhľadávaciu službu, môžu tak urobiť len popri aplikácii Google Search. Druhá praktika spočívajúca vo viazaní pretrvávala od 1. augusta 2012 a týkala sa prehliadaču Google Chrome, ktorý bol viazaný s už spomenutým obchodom Play Store a aplikáciou Google Search. V týchto vymedzených konaniach spočívajúcich v podmienenosti udelenia licencie na obchod Play Store mala spoločnosť Google možnosť si značne posilniť postavenie svojich aplikácií a presadiť ich voči tým konkurenčným. Komisia konštatovala, že ide o zneužitie dominantného postavenia na celosvetovom trhu (s výnimkou Číny) pre obchody s aplikáciami pre operačný systém Android.

Identifikácia uplatňovania praktiky viazania sa uskutočňuje na základe vymedzenia kritérií, ktoré sme spomínali v teoretickej časti. Nakoľko ide o dve obdobné konania, prepojili sme vymedzenie týchto kritérií a následne si ich priblížime s dôrazom na najdôležitejšie skutočnosti. V prvom rade sa posudzuje charakter dotknutých produktov týkajúci sa odlišnosti, pričom z hľadiska funkčnosti ako aj dostupnosti obchod Play Store, aplikácia Google Search a aplikácia Google Chrome sú odlišné produkty. Z hľadiska posudzovania dominantného postavenia v tomto prípade má spoločnosť Google dominantné postavenie na celosvetovom trhu (s výnimkou Číny) pre obchody s aplikáciami pre operačný systém Android už od roku 2011 ako aj na vnútroštátnych trhoch so službami všeobecného vyhľadávania. Tretím kritériom posudzovania je skutočnosť, že obchod Play Store nemožno získať bez aplikácie Google Search a tieto dve aplikácie nemožno získať bez prehliadaču Google Chrome. V rámci posledného kritéria hodnotenia týkajúceho sa hodnotenia vplyvu konania na súťaž Európska komisia dospela k záveru, že viazanie vymedzených produktov môže viesť k obmedzeniu súťaže, nakoľko spoločnosť Google poskytuje značnú

konkurenčnú výhodu vedúcu okrem iného k posilneniu dominantného postavenia na relevantnom trhu.

Spoločnosť Google na svoju obranu v týchto prípadoch argumentovala aj tým, že vyššie uvedené praktiky viazania sú nevyhnutné na speňaženie investícií vložených do operačného systému Android a jeho aplikácií, ktoré negenerujú zisk, nakoľko zisky spoločnosť Google čerpá primárne z reklám. Avšak v oboch prípadoch Európska komisia dospela k záveru, že spoločnosť Google nepreukázala, že tieto praktiky sú objektívne odôvodnené.

Udeľovanie licencií podmieňované záväzkami

Ďalšia uplatňovaná praktika spoločnosti Google vedúca k zneužitiu dominantného postavenia a jeho upevnenia sa datuje najneskôr od 1. januára 2011 a spočívala v udeľovaní licencií na obchod Play Store a aplikáciu Google Search, ktoré boli podmieňované antifragmentačnými záväzkami v dohodách o antifragmentácii. V tomto prípade Google podmieňoval udelenie licencií so súhlasom výrobcov hardvéru s antifragmentačnými záväzkami v dohodách o antifragmentácii. V rámci skutočností odôvodňujúcich toto konanie bol uplatnený obdobný postup hodnotenia ako v predošlých prípadoch, v ktorých sme rozobrali praktiku viazania. V prvom rade prijatie antifragmentačných záväzkov nesúvisí s udelením licencie na obchod Play Store a aplikáciu Google Search. V druhom rade spoločnosť Google má dominantné postavenie na celosvetovom trhu s obchodmi s aplikáciami pre Android a na vnútroštátnych trhoch so službami všeobecného vyhľadávania už od roku 2011. V treťom rade obchod Play Store a aplikácia Google Search nemôžu byť získané bez súhlasu s antifragmentačnými záväzkami. Napokon antifragmentačné záväzky môžu viesť k obmedzeniu hospodárskej súťaže. V poslednom vymedzenom kritériu sa hovorí najmä o odnožiach operačného systému Android, tzv. Android forks, ktoré predstavujú konkurenčnú hrozbu a spoločnosť Google týmto spôsobom zabraňuje ich vývoju. Pod odnožami operačného systému Android však rozumieme také prípady, v ktorých je možné využiť operačný systém Google Android s istými zmenami prostredníctvom stiahnutia voľne dostupného kódu, ktorý slúži ako báza pre nový projekt. Takáto forma je finančne menej náročná v porovnaní s vyvíjaním celkom nového operačného systému. Vo vymedzenom prípade teda okrem iného antifragmentačné záväzky bránia vývojárom odnoží operačného systému Android nájsť distribučné kanály, ktoré by umožnili ich rozšírenie. Aj v tomto prípade Európska komisia dospela k záveru, že Google

nepreukázal, že na podmienené udelenie licencií na obchod Play Store a aplikáciu Google Search na základe súhlasu s antifragmentačnými záväzkami by existoval akýkoľvek objektívny dôvod.

Poskytovanie podmienených platieb

Posledná forma zneužitia dominantného postavenia spoločnosti Google mala trvať v období medzi 1. januárom 2011 a 31. marcom 2014. Prejavila sa v poskytovaní platieb výrobcov pôvodných zariadení a prevádzkovateľom mobilných sietí odvodených od podielu na príjmoch, na základe portfólia podmienenými tým, že sa vopred nenainštaluje konkurenčná služba všeobecného vyhľadávania. Európska komisia v prvom rade konštatuje, že vymedzené platby predstavovali platby za exkluzivitu. Výsledkom uvedeného konania by bolo vzdanie sa výnosov tými, ktorí by predinštalovali konkurenčnú všeobecnú vyhľadávaciu službu na akomkoľvek zariadení vymedzenom v rámci dohodnutého portfólia. Platby odvodené od podielu na príjmoch na základe portfólia mohli viesť k obmedzeniu hospodárskej súťaže. Táto skutočnosť je založená na viacerých tvrdeniach. Uplatňovaná praktika totiž znížila stimuly výrobcov pôvodných zariadení a prevádzkovateľov mobilných sietí, aby si predinštalovali konkurenčnú službu všeobecného vyhľadávania a rovnako znížila stimuly všeobecných vyhľadávacích služieb na investovanie do vývoja inovatívnych funkcií. Toto konanie odradilo inovácie, nakoľko zabránilo možnosti spustenia mobilných zariadení využívajúcich Google Android s predinštalovanými konkurenčnými všeobecnými vyhľadávacími službami. Používatelia by mali možnosť väčšieho výberu napríklad, čo sa týka kvality. Google nepreukázal ani v tomto prípade žiadne objektívne dôvody v nadväznosti na toto konanie.

Všetky vyššie vymedzené formy zneužívania dominantného postavenia viedli k posilneniu dominantného postavenia spoločnosti Google. Spoločnosti s dominantným postavením uplatňujúce rôzne praktiky smerujúce k jeho posilneniu môžu mať záujem dosiahnuť čo najvyššiu efektivitu strategickým prepájaním jednotlivých praktík a tak tomu bolo aj v tomto prípade. V žiadnom z vymedzených štyroch prípadoch nepreukázala spoločnosť Google existenciu žiadnych objektívnych dôvodov, ktorými by mohla obhájiť svoje konania.

3.2.3 Následky konania

Spoločnostiam Google a Alphabet bola Európskou komisiou uložená povinnosť ukončiť jediné a trvajúce porušovanie a každé zo štyroch samostatných porušení článku 102 ZFEÚ

a článku 54 Dohody o EHP a zároveň sa zdržať akejkoľvek praktiky alebo opatrenia, ktoré by mali rovnaký cieľ alebo účinok. V prípade, že by k takejto náprave zo strany spoločností nedošlo, Európska komisia stanovila, že môže rozhodnutím uložiť akékoľvek opravné prostriedky, ktoré sú primerané a nevyhnutné na zabezpečenie ukončenia vymedzeného konania. Ďalej je na Európskej komisii, aby posúdila dostatočnosť a efektívnosť a súlad s princípmi vymedzenými v rozhodnutí. V neposlednom rade sa od spoločností vyžaduje, aby Európskej komisii podávali pravidelné správy o konaniach vedúcich k ukončeniu porušovania na základe vymedzených požiadaviek každých šesť mesiacov po dobu piatich rokov odo dňa predloženia prvej správy. Európska komisia dospela k záveru, že je potrebné uložiť pravidelné penále, pokiaľ by spoločnosti Google a Alphabet zlyhali v plnení vo vyššie uvedených povinnostiach, ktoré im boli uložené a to vo výške 5% priemerného denného obratu v predchádzajúcom obchodnom roku.

V prípadoch, kedy Európska komisia preukáže existenciu jediného a trvajúceho porušovania pozostávajúceho z niekoľkých samostatných porušení, môže za ne uložiť jednotnú pokutu. K takémuto záveru dospela aj v prípade Google Android. Pri výpočte základnej výšky pokuty sa brali do úvahy nasledujúce skutočnosti:

- určovanie hodnoty predaja sa odvíjalo od záveru Komisie kedy konštatovala, že porušenie priamo alebo nepriamo súvisí s hrubým príjmom vygenerovaným spoločnosťou Google na mobilných zariadeniach prostredníctvom kliknutí na reklamy čerpané z AdWords, nakoľko porušovanie sledovalo rovnaký cieľ a to najmä ochrániť a posilniť pozíciu spoločnosti Google na trhu so všeobecnými vyhľadávacími službami a tým jeho výnosy prostredníctvom kontextových reklám. Komisia dospela k záveru, že podiel hodnoty predaja, ktorý sa má použiť na výpočet základnej výšky pokuty je 11%.
- vymedzenie dĺžky porušovania zákona sa posudzuje už od vyššie vymedzeného 1. januára 2011 ako datovaného začiatku jediného a trvajúceho porušovania, pričom konečný dátum sa na účely výpočtu pokuty viaže na prijatie tohto rozhodnutia,
- Komisia dospela k záveru, že základná suma pokuty by mala byť navýšená, táto dodatočná suma bola stanovená na hodnotu 11% z hodnoty predaja v roku 2017.

Napokon neexistujú žiadne priťažujúce ani poľahčujúce okolnosti, ktoré by mali za následok zvýšenie alebo zníženie základnej výšky pokuty. A teda pri vypočítaní konečnej sumy Komisia dospela k záveru, že konečná výška pokuty, ktorá sa má uložiť spoločnosti

Google vo výške 4 342 865 000 EUR z čoho 1 921 666 000 EUR spoločne a nerozdielne so spoločnosťou Alphabet, nakoľko tá zodpovedá spoločne a nerozdielne so spoločnosťou Google za jediné a trvajúce porušovanie od 2. októbra 2015, nakoľko od tohto dátumu vlastní 100% spoločnosti Google.

Spoločnosti sa voči rozhodnutiu odvolali na Všeobecný súd⁸⁷ s cieľom zrušenia rozhodnutia Európskej komisie alebo prípadného zníženia výšky uloženej pokuty a priznania nároku na náhradu trov konania zo strany Európskej komisie.

3.3 Využitie alternatívnych inštitútov k uloženiu pokuty

Vychádzajúc z teoretickej časti práce, v rámci ktorej sme si spomenuli možné následky súvisiace s porušením práva hospodárskej súťaže, sme sa rozhodli priblížiť využitie spomenutých alternatívnych inštitútov. Pripomenieme si, že medzi alternatívne inštitúty k uloženiu pokuty patria záväzky, urovnanie a leniency program. Ich využitie si priblížime v podmienkach SR aj EÚ, pričom zreteľ kladieme na prípady zneužitia dominantného postavenia a dohody obmedzujúce súťaž.

3.3.1 Záväzky a urovnanie

Inštitúty záväzkov a urovnania sú uplatňované ako pri riešení prípadov zneužitia dominantného postavenia, tak aj pri dohodách obmedzujúcich súťaž. Zisťovali sme, koľko prípadov bolo v jednotlivých rokoch riešených. Nami pozorované obdobie je od roku 2016 do roku 2020 a zahrnutá je inštancia, v ktorej bolo doposiaľ rozhodnuté.

Rozhodovacia činnosť PMÚ SR

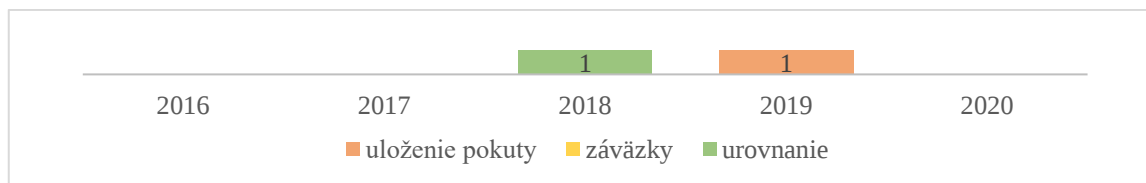
V oblasti zneužitia dominantného postavenia boli PMÚ SR celkom vydané dve rozhodnutia. K využitiu alternatívneho spôsobu riešenia prípadu došlo len raz, v prípade Letiska M. R. Štefánika. V tomto prípade vychádzala iniciatíva o rokovanie o urovnaní od účastníka konania. V rámci rokovania o urovnaní sa spoločnosť priznala k zodpovednosti a účasti na porušení § 5 ZoHS a čl. 102 ZFEÚ. Následne jej bola pokuta znížená o 30%.⁸⁸

⁸⁷ Action brought on 9 October 2018 – Google and Alphabet/ Commission (Case T-604/18) [online]. Dostupné na:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=208802&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=3776003>

⁸⁸ Rozhodnutie 2018/DOZ/POK/2/2

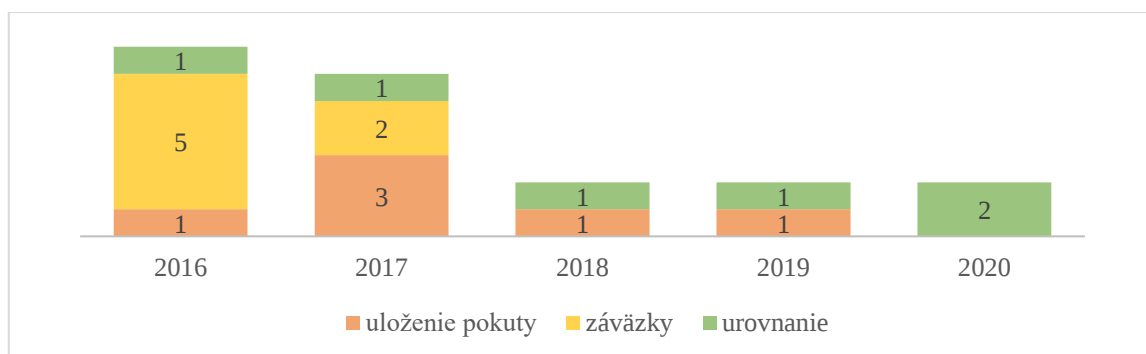
Graf 4 Prípady zneužitia dominantného postavenia riešené PMÚ SR za roky 2016 - 2020

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe rozhodnutí PMÚ SR

V rámci dohôd obmedzujúcich súťaž bolo za vymedzené obdobie vydaných celkom 6 rozhodnutí s uložením pokuty. Záväzky boli uložené v 7 rozhodnutiach, pričom všetky sa týkali vertikálnych dohôd obmedzujúcich súťaž. Napokon v 6 rozhodnutiach bol využitý inštitút urovnania prevažne vždy len s jedným účastníkom dohody.

Graf 5 Prípady dohôd obmedzujúcich súťaž riešené PMÚ SR za roky 2016 - 2020

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe rozhodnutí PMÚ SR

Inštitút záväzkov bol využitý v prípadoch možných vertikálnych dohôd obmedzujúcich súťaž a prešetrovanie sa vo všetkých prípadoch začalo na základe informácií získaných z vlastnej činnosti PMÚ SR. Za rok 2016 bolo vydaných najviac rozhodnutí o uložení záväzkov v rozhodnutiach, ktoré sa týkali podnikateľov v sektore opravy a údržby motorových vozidiel.⁸⁹ Podstata skúmania možného vertikálneho obmedzenia spočívala predovšetkým vo vzťahu importérov motorových vozidiel a ich autorizovaných partnerov, predávajúcich motorové vozidlá a poskytujúcich autorizovaný servis na jednej strane a podnikateľov, ktorí nepôsobia ako predajcovia ale poskytujú služby servisu na strane druhej. Obmedzujúce ustanovenia, ktoré boli predmetom správnych konaní zahŕňali napríklad záruku podmienenú servisnými prehliadkami u autorizovaného predajcu. Záväzky, ktoré

⁸⁹ Rozhodnutia 2016/KV/2/1/021, 2016/KV/2/1/020, 2016/KV/2/1/023, 2016/KV/2/1/027, 2016/KV/2/1/026

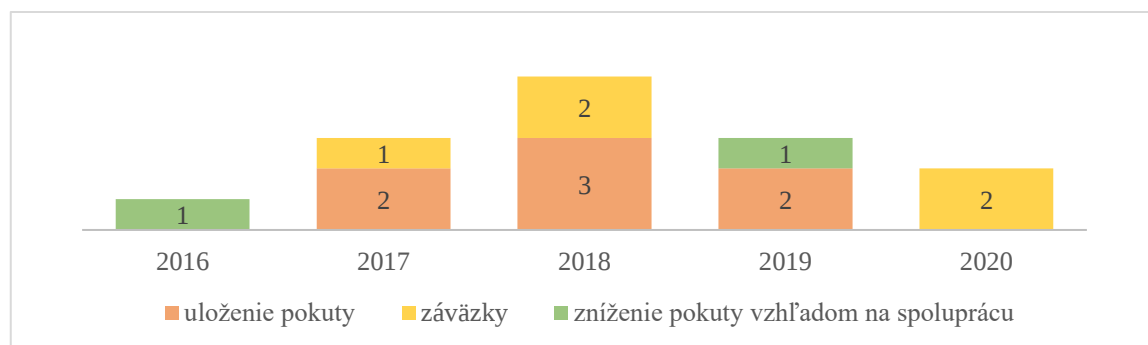
boli spoločnostiam uložené spočívali predovšetkým v úprave znenia doposiaľ platných podmienok s cieľom zabezpečiť zákazníkovi istotu záruky a slobodný výber poskytovaného servisu.

Inštitút urovnania bol uplatnený v 5 horizontálnych dohodách a v rámci 1 vertikálnej dohody. Iniciatíva o rokovaní vychádzala od strán zúčastnených na dohodách, pričom vo viacerých prípadoch bolo rokovanie o urovaní úspešné len s jedným účastníkom tej, ktorej dohoda obmedzuje súťaž.

Rozhodovacia činnosť Európskej komisie

Na rovnaké skutočnosti, ako pri priblížení rozhodovacej činnosti PMÚ SR, sme sa zamerali aj pri spracovaní rozhodnutí Európskej komisie. V rámci nasledujúcich grafov sa však stretávame aj s rozhodnutiami, ktoré sme zaradili do kategórie „zníženie pokuty vzhľadom na spoluprácu“. Dôvodom rozlíšenia medzi touto kategóriou a urovaním je, že v podmienkach EÚ sa inštitút urovnania aplikuje výhradne na horizontálne dohody, resp. kartely, zatiaľ čo zneužitie dominantného postavenia a vertikálne dohody sa vyhodnocujú samostatne.⁹⁰ Túto skutočnosť upresníme aj v nasledujúcom texte. V grafe č. 3 nachádzame prehľad rozhodnutí v oblasti zneužitia dominantného postavenia, resp. konania podľa článku 102 ZFEÚ.

Graf 6 Prípady zneužitia dominantného postavenia riešené Európskou komisiou za roky 2016 - 2020

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe rozhodnutí Európskej komisie

Najviac rozhodnutí z vymedzeného obdobia tvoria zákazové rozhodnutia s uložením pokuty. Väčšina konaní v týchto prípadoch bola začatá na základe sťažností adresovaných

⁹⁰ bod 37 Usmernenia k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003

Európskej komisii. Závazky boli Komisiou uložené v piatich prípadoch.⁹¹ Konania a následne vedené vyšetrovania boli dôsledkom získaných informácií, ktorými Európska komisia disponovala ako aj uskutočnených inšpekcií. Európska komisia znížila pokuty výmenou za kooperáciu v dvoch prípadoch.

Vychádzajúc z teoretickej časti práce považujeme za dôležité opäť spomenúť skutočnosť, že kľúčovým prípadom pre zohľadnenie poskytnutia kooperácie znížením pokuty, v prípadoch zneužitia dominantného postavenia, bolo rozhodnutie ARA foreclosure z roku 2016⁹². Spoločnosť v rámci konania predložila návrh na spoluprácu a okrem toho, že uznala porušenie, navrhla nápravné opatrenie, ktoré zabezpečí aby sa porušenie neopakovalo. Miera a opodstatnenie možnej poskytnutej kooperácie sa v každom rozhodnutí posudzuje individuálne. Ďalším prípadom, v oblasti zneužitia dominantného postavenia, v ktorom spoločnosť poskytla značnú spoluprácu bolo rozhodnutie týkajúce sa spoločnosti Ab Inbev z roku 2019⁹³. Európska komisia začala vyšetrovanie z úradnej moci na základe vlastného monitorovania. Podobne ako v predošlom prípade spoločnosť prevzala zodpovednosť za svoje konania porušujúce pravidlá hospodárskej súťaže a zaviazala sa implementovať opravný prostriedok s povinnosťou informovať Európsku komisiu o priebehu.

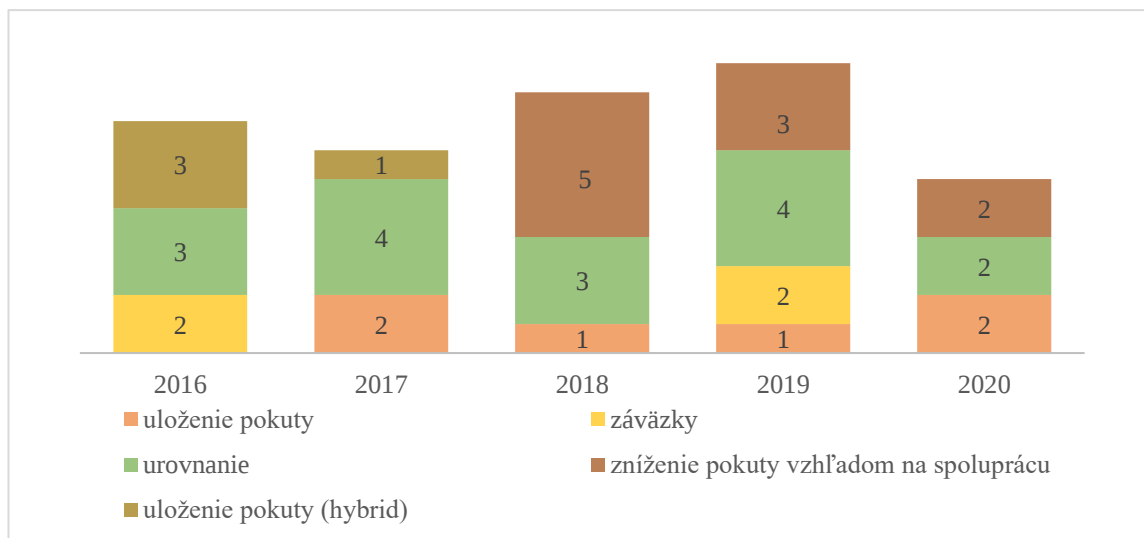
V nasledujúcom grafe č. 4 nachádzame prípady riešené v súvislosti s konaním podľa čl. 101 ZFEÚ. Nakoľko sú v rámci neho zahrnuté horizontálne aj vertikálne dohody, rozlišujeme medzi urovnaním a znížením pokuty vzhľadom na spoluprácu.

⁹¹ Vec AT.40153, AT.39816, AT.40461

⁹² Vec AT.39759

⁹³ Vec AT.40134

Graf 7 Prípady dohôd obmedzujúcich súťaž riešené Európskou komisiou za roky 2016 - 2020

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe rozhodnutí Európskej komisie

Ako môžeme pozorovať z uvedeného, využitie urovnania v oblasti horizontálnych dohôd je veľmi frekventované. Vymedzené konania týkajúce sa horizontálnych dohôd boli začaté v nadväznosti na žiadosť o oslobodenie od pokuty (využitie leniency programu). Následne bolo cieľom rokovať o urovnaní. V nadväznosti na túto skutočnosť považujeme za dôležité spomenúť aj hybridné rozhodnutia, ktoré sú pomerne časté v podmienkach EÚ a tiež sú zaradené do samostatnej kategórie. Podstatou je, že tie strany dohody, ktoré neprijmú rokovanie o urovnaní čaká bežný proces a výsledkom sú dve samostatné rozhodnutia. Avšak väčšina strán, ktoré boli zúčastnené na vymedzených dohodách mala záujem rokovať o urovnaní a rokovania sa skončili úspešne.

Druhú najfrekventovanejšiu skupinu rozhodnutí tvoria tie, v ktorých bola spoločnostiam znížená pokuta v nadväznosti na poskytnutú spoluprácu. V roku 2018 došlo k najväčšiemu množstvu prípadov riešených v oblasti vertikálnych dohôd. Konania boli začaté najmä v nadväznosti na uskutočnené neohlásené kontroly. Podotýkame, že stanovenie percentuálnej výšky zníženia pokuty závisí od toho, či spoločnosťou poskytnutá kooperácia je nad rámec zákonných povinností. Zo sledovaných prípadov bolo zníženie pokuty až do 50 %⁹⁴.

Inštitút urovnania v oblasti horizontálnych dohôd v porovnaní so znížením pokuty vzhľadom na spoluprácu umožňuje znížiť pokutu len do výšky 10%. Avšak účastníci

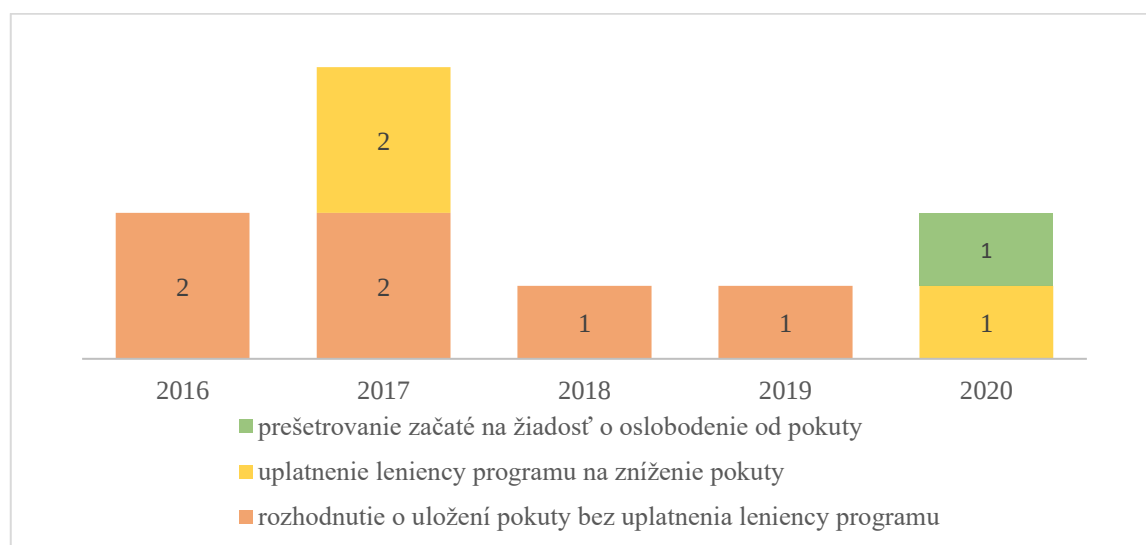
⁹⁴ Vec AT.40182

horizontálnych dohôd majú možnosť využiť aj leniency program, ktorý ich môže, po splnení zákonom vymedzených podmienok, oslobodiť od pokuty úplne. Tento spôsob a jeho fungovanie si priblížime v nasledujúcej podkapitole.

3.3.2 Leniency program

Leniency program predstavuje špecifickú možnosť riešenia dôsledkov účasti na kartelových dohodách. Pre priblíženie frekvencie využitia leniency programu v rozhodovacej činnosti príslušných orgánov sledujeme rovnaké obdobie ako v predošlej podkapitole. Zahrnuté rozhodnutia sa týkajú kartelových dohôd, v ktorých bolo preukázané, že účastníci konania porušili ustanovenia ZoHS resp. ZFEÚ. Prehľad obsahuje rozhodnutia inštancie, v ktorej bolo doposiaľ rozhodnuté. Rozhodnutia sme rozdelili do troch kategórií. V prvom rade sme sledovali podnet, na ktorý bolo prešetrovanie začaté. Zvýšený záujem sme venovali predovšetkým zisteniu v koľkých prípadoch bolo prešetrovanie začaté na podnet podnikateľa zúčastneného na kartelovej dohode.

Graf 8 Prípady kartelov riešené PMÚ SR za roky 2016 - 2020

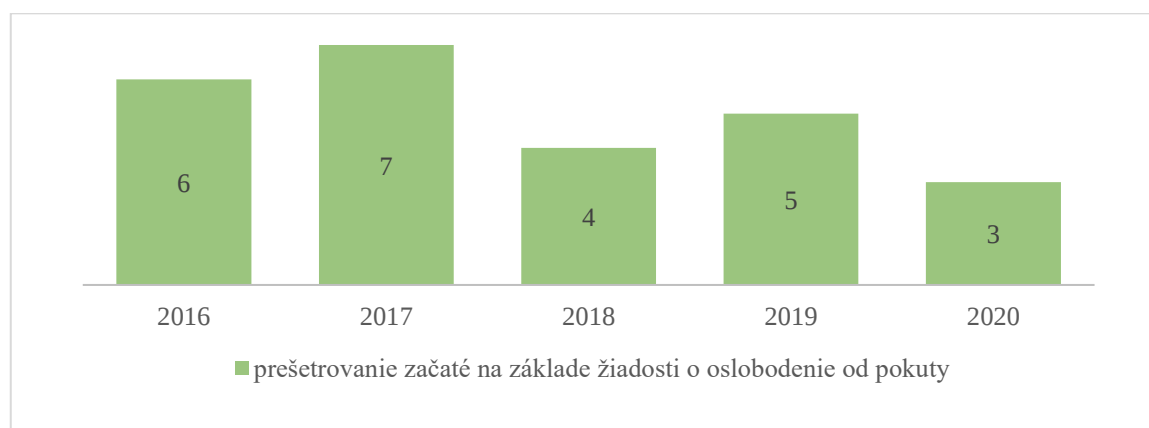
Zdroj: Vlastné spracovanie na základe rozhodnutí PMÚ SR

Vychádzajúc z prípadov riešených PMÚ SR boli prešetrovania začaté predovšetkým na podnet zo strany Ministerstva financií SR. Podnetom boli najmä výsledky kontrolnej činnosti, ktoré boli poskytnuté PMÚ SR. Druhým rozšíreným spôsobom začatia vyšetrovania bolo začatie prešetrovania z vlastného podnetu PMÚ SR, a to najmä na základe informácií získaných z verejne dostupných zdrojov. Prípad kartelu predajcov vozidiel

značky Volkswagen⁹⁵ je jediným prípadom vo vymedzenom sledovanom období, kedy sa konanie začalo na základe žiadosti o oslobodenie od pokuty a účastníkom konania bola pokuta odpustená v plnej výške. Môžeme konštatovať, že v rozhodovacej činnosti PMÚ SR prevláda využitie leniency programu najmä počas priebehu konania, pričom v takýchto prípadoch je maximálna možná výška odpustenia zo sumy pokuty 50 %.

Pre porovnanie sme sa na rovnaké skutočnosti koncentrovali aj v rozhodnutiach riešených Európskou komisiou. V grafe č. 6 sme napokon ponechali len jednu kategóriu posudzovania, nakoľko môžeme za vymedzené obdobie pozorovať, že všetky kartelové dohody začala Európska komisia prešetrovať na základe žiadosti o oslobodenie od pokuty.

Graf 9 Prípady kartelov riešené Európskou komisiou za roky 2016 - 2020

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe rozhodnutí Európskej komisie

Prípady kartelových dohôd riešené Európskou komisiou kedy sú konania začaté na základe žiadostí podnikateľov, ktorí sú účastníkmi kartelu, vo všeobecnosti iniciujú ďalšie konania orgánov rozhodujúcich vo veci, ktoré spočívajú vo vykonaní inšpekcií. Európska komisia vo väčšine zahrnutých prípadov vykonala neohlásené inšpekcie v nadväznosti na ktoré, či už v súvislosti so zistenými skutočnosťami alebo v prípadoch mnohých účastníkov konania, Európska komisia zasiela cieľové žiadosti o informácie od podnikateľov pôsobiacich v dotknutom sektore. Podniknuté kroky Európskej komisie vo vymedzených prípadoch viedli v drvivej väčšine k ďalším podaným žiadostiam o uplatnenie leniency programu.

Z uvedeného môžeme pozorovať skutočnosť, že frekvencia využitia leniency programu v SR je na pomerne nízkej úrovni. V rozhodovacej činnosti Európskej komisie je

⁹⁵ Rozhodnutie 2020/DOH/POK/R/15

naproti tomu využívaný v každom prípade kartelu za uvedené, nami sledované obdobie. Môžeme preto predpokladať, že pri odhaľovaní kartelov PMÚ SR nemá možnosť disponovať informáciami, ktoré by sám nezískal, čo môže viesť k zdĺhavejšiemu procesu ako aj neefektívnemu potrestaniu dohôd.

Záver

Prostredníctvom našej bakalárskej práce sme mali možnosť nahliadnuť do prostredia hospodárskej súťaže, v ktorej sa vyskytujú rôzne praktiky, ktoré vedú k porušeniu jej pravidiel. Neblahé dôsledky neefektívnej regulácie sa odzrkadľujú v mnohých aspektoch. Pre komplexnejšie oboznámenie sa s danou problematikou sme sa okrem protisúťažných konaní venovali orgánom ochrany hospodárskej súťaže ako aj možným následkom jednotlivých konaní. Tieto skutočnosti sú imanentné z hľadiska následného vypracovania praktickej časti práce. V rámci bakalárskej práce sme sa sústredili na konkrétnu oblasť, ktorou bol digitálny trh. Špecifiká tejto oblasti sme zapracovali do viacerých kapitol teoretickej časti.

Na naplnenie cieľov bakalárskej práce sme sa zamerali na preskúmanie rozhodnutí Európskej komisie aj PMÚ SR. Pomocou stanovených sledovaných kritérií, ktoré sa líšili v závislosti od skúmanej oblasti, sme mali možnosť vytvoriť prehľady viacerých foriem rozhodnutí vydaných jednotlivými orgánmi. Pomocou prehľadu rozhodnutí sme mali možnosť následne okrem frekvencie ich výskytu sledovať viaceré charakteristiky, pomocou ktorých sme dotvorili obraz o priebehu, prípadne vymedzili konkrétne príklady. V každej sledovanej oblasti sme najprv skúmali rozhodovaciu činnosť PMÚ SR a následne Európskej komisie. Súčasťou prvého prieskumu týkajúceho sa prípadov riešených v sektore informácií a komunikácie v podmienkach Európskej únie bolo priblíženie konkrétneho prípadu prostredníctvom výberu najrelevantnejších informácií z rozhodnutia Európskej komisie. Vymedzené informácie sme mali za cieľ doplniť o ďalšie poznatky, ktoré pomohli dotvoriť viacstranný pohľad na riešený prípad.

Problematika ochrany hospodárskej súťaže je veľmi dôležitou témou, ktorá tak ako aj iné prechádza neustálym vývojom. V posledných rokoch je však tlak na prehodnotenie jej pravidiel ešte výraznejší najmä z hľadiska technologického vývoja. Digitálny trh vyzdvihuje taktiež problematiku viacstranných platforiem, ktorú sme si v bakalárskej práci spomenuli. Množstvo firiem v tejto oblasti si udržiava a upevňuje trhovú silu, ktorá im následne umožňuje uplatňovať protisúťažné praktiky. Množstvo riešených prípadov sme mali napokon možnosť sledovať v predošlej kapitole. S účinnou realizáciou odstrašujúceho efektu súvisia aj postihy za jednotlivé konania, ktoré sme si priblížili v poslednej časti bakalárskej práce.

Zoznam použitej literatúry

KNIŽNÉ ZDROJE

HLAVÁČIKOVÁ, Jana. *Protimonopolná politika*. Bratislava : Ekonóm, 2013. 112 s. ISBN 978-80-225-3744-5.

HOLKOVÁ, Vierošlava - VESELKOVÁ, Alexandra. *Mikroekonómia*. Wolters Kluwer, 2020. 392 s. ISBN 978-80-7598-890-4.

KALESNÁ, Katarína - HRUŠKOVIČ, Ivan - ĎURIŠ, Michal. *Európske právo*. Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, 2012. 246 s. ISBN 978-80-7160-326-9.

LISÝ, Ján a kol. *Ekonómia*. 1. vyd. Praha : Wolters Kluwer, 2016. 624 s. ISBN 978-80-7552-275-7.

LUKÁČIK, Ján a kol. *Hospodárska politika: Teória a prax*. Bratislava : Sprint 2, 2013. 315 s. ISBN 978-80-89393-86-2.

OVEČKOVÁ, Oľga - CSACH, Kristián. *Obchodné právo 1*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2019. 316 s. ISBN 978-80-571-0176-5.

PATAKYOVÁ, Mária – MAMOJKA, Mojmír – DURAČINSKÁ, Jana a kol. *Hospodárske právo I. diel*. Bratislava : Právnická fakulta, 2019. 351 s. ISBN 978-80-7160-503-4.

TOKÁROVÁ, Mária. *Politika hospodárskej súťaže*. Bratislava : Sprint 2, 2017. ISBN 978-80-89710-29-4.

VIDOVÁ, Jarmila. *Hospodárska politika Európskej únie*. Bratislava : Ekonóm, 2015. 439 s. ISBN 978-80-225-4161-9.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

ABDELKAFI, Nizar. - RAASCH, Christina. - ROTH, Angela. *et al.* Multi-sided platforms. In *Electron Markets* 29. [online]. 02.12.2019. s. 553-559. [27-02-2022] Dostupné na: <https://doi.org/10.1007/s12525-019-00385-4>

AUER, Dirk. Making Sense of the Google Android Decision. ICLE Antitrust & Consumer Protection Research Program, White Paper No. 1. [online]. 2020. [13-04-2021] Dostupné na: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3709767

BATCHELOR, Bill. - REAL, Sophia. - MCKENZIE, Baker. A practical approach to rebates. [online]. 2018. [18-03.2021] Dostupné na: https://www.bakermckenzie.com/-/media/files/insight/publications/2017/10/ar_antitrust_approachrebates_oct17.pdf?la=en

BOTTA, Marco. – WIEDEMANN, Klaus. The Interaction of EU Competition, Consumer, and Data Protection Law in the Digital Economy: The Regulatory Dilemma in the Facebook Odyssey*. In *The Antitrust Bulletin*. [online]. 25.07.2019, roč. 64, č. 3, s. 428-446. [01-03-2022] Dostupné na: [10.1177/0003603X19863590](https://doi.org/10.1177/0003603X19863590)

COYLE, Diane. Practical Competition Policy Implications of Digital Platforms. In *Antitrust Law Journal*. [online]. 2019, roč. 82, č. 3, s. 835-860. [08-03-2022]. ISSN 0003-6056. Dostupné na: <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=bth&an=139262764&scope=site>

EDGAR full text search. [online]. Dostupné na: <https://www.sec.gov/edgar/search/>

EUROPEAN COMMISSION. Antitrust: commitment decisions – frequently asked question. [online]. 2013. [15-04-2021] Dostupné na: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_13_189

EUROPEAN COMMISSION. Antitrust: reduction of fines for cooperation. [online]. [15-04-2021] Dostupné na: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/ara_factsheet_en.pdf

EUROPEAN COMMISSION. Commission staff working document – Evaluation of the Commission Notice on the definition of the relevant market for the purposes of Community competition law of 9 December 1997. [online]. 2021. [28-03-2022] Dostupné na: https://ec.europa.eu/competition-policy/system/files/2021-07/evaluation_market-definition-notice_en.pdf

EUROPEAN COMMISSION. Competition & you. [online]. [15-12-2021] Dostupné na: https://ec.europa.eu/competition-policy/consumers_en

EUROPEAN COMMISSION. DG Competition discussion paper on the application of Article 82. [online]. [16-02-2022] Dostupné na: <https://ec.europa.eu/competition/antitrust/others/discpaper2005.pdf>

EUROPEAN COMMISSION. Shaping Europe's Digital Future. [online]. Luxembourg: Publications Office of the European union, 2020. ISBN 978-92-76-16363-3. [21-02-2022]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf

EUROPEAN COMMISSION. The Consumer Policy Advisory Group (CPAG). [online]. [11-11-2021] Dostupné na: https://ec.europa.eu/info/policies/consumers/consumer-protection-policy/our-partners-consumer-issues/consumer-policy-advisory-group-cpag_sk

EURÓPSKA KOMISIA, Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž, Montjoye, Y., Schweitzer, H., Crémer, J. Competition policy for the digital era. [online]. 2019. [02-03-2022] Dostupné na: <https://data.europa.eu/doi/10.2763/407537>

EURÓPSKA KOMISIA. Hospodárska súťaž. [online]. [06-10-2021] Dostupné na: https://europa.eu/european-union/topics/competition_sk

EURÓPSKA KOMISIA. Pokuty za porušovanie právnych predpisov hospodárskej súťaže. [online]. 2011. [11-04-2021] Dostupné na: https://ec.europa.eu/competition/cartels/overview/factsheet_fines_sk.pdf

EVANS, David. Some Empirical Aspects of Multi-sided Platform Industries. In *Review of Network Economics*. [online]. 2003, roč. 2, č. 3. [24-10-2021] Dostupné na: <https://doi.org/10.2202/1446-9022.1026>

GAUDIN, Germaine. MANTZARI, Despoina. Margin squeeze: an above-cost predatory pricing approach. In *Journal of Competition Law*. [online]. 2016, roč. 12, č. 1, s. 151-179. [05-03-2021]. ISSN 1744-6414. Dostupné na: <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=eoh&an=1566643&scope=site>

GLOBAL COMPETITION REVIEW. The European Antitrust Review. [online]. 2013. [07-01-2022]. Dostupné na: <https://www.lw.com/thoughtLeadership/predatory-pricing-in-eu>

JULLIEN, Bruno. - SAND-ZANTMAN, Wilfried. The Economics of Platforms: A Theory Guide for Competition Policy, CESifo Working Paper No. 8463. [online]. 2020. [19-02-2022]. Dostupné na: https://www.econstor.eu/bitstream/10419/223535/1/cesifo1_wp8463.pdf

KOSTECKA-JURCZYK, Daria. Abuse of Dominant Position on Digital Market: Is the European Commission Going back to the Old Paradigm? In *European Research Studies Journal*. [online]. 2021, roč. 24, s. 120-132. [28-02-2022]. Dostupné na: <https://www.proquest.com/docview/2534655240/fulltextPDF/DD76B1E5A77742EEPQ/1?accountid=49351>

LEAR. Price-cost test in predatory abuses: Treatment of common cost and multiperiod. [online]. 2014. [23-02-2021]. Dostupné na: <https://www.learlab.com/publication/price-cost-test-in-predatory-abuses-treatment-of-common-cost-and-multiperiod/>

MAHER, Maria. - VASSELLI, Lorenzo. Discrimination and rebates: an overview of EU and national case law. [online]. 18.04.2019. [21-01-2021]. Dostupné na: <https://www.concurrences.com/en/bulletin/special-issues/rebates/discrimination-and-rebates-an-overview-of-eu-and-national-case-law>

MARVAO, Catarina. The EU Leniency Programme and Recidivism, SITE Working Paper, No. 27. [online]. 2014. [25-02-2021]. Dostupné na: <https://www.econstor.eu/handle/10419/204738>

MAZIARZ, Aleksander. Tying and bundling: applying EU competition rules for best practices. In *International Journal of Public Law and Policy*. [online]. 2013, s. 263-275. [26-02-2021]. Dostupné na: https://www.researchgate.net/publication/264822114_Tying_and_bundling_Applying_EU_competition_rules_for_best_practices

MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SR. *Zoznam spotrebiteľských združení*. [online]. Dostupné na: <https://www.mhsr.sk/obchod/ochrana-spotrebiteľa/spotrebiteľské-zdruzenia/zoznam-spotrebiteľských-združení>

OECD. Predatory Pricing. [online]. [07-03-2021]. Dostupné na: <https://www.oecd.org/competition/abuse/2375661.pdf>

OECD. Policy Roundtables: Margin Squeeze. [online]. 2009. [08-03-2021]. Dostupné na: <https://www.oecd.org/daf/competition/sectors/46048803.pdf>

OECD. Preserving Competition: Keeping Predators at Bay. [online]. 2005. [05-03-2021]. Dostupné na: <http://www.oecd.org/competition/mergers/35871625.pdf>

OECD. Market definition in multi-sided markets - Note by Sebastian Wismer & Arno Rasek. [online]. 2017. [15-03-2022]. Dostupné na: <https://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=DAF/COMP/W/D%282017%2933/FINAL&docLanguage=En>

OECD. Abuse of dominance and monopolisation. [online]. [12-02-2021]. Dostupné na: <http://www.oecd.org/competition/abuse/>

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a výboru regiónov. „Digitálna agenda pre Európu“. [online]. [07-03-

2022]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/ALL/?uri=CELEX:52010DC0245>

Oznámenie Komisie o definícii relevantného trhu na účely práva hospodárskej súťaže spoločenstva. [online]. Dostupné na: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997Y1209\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997Y1209(01)&from=EN)

PROTIMONOPOLNÝ ÚRAD SR. Viac o zneužívaní dominantného postavenia. [online]. [12-01-2021]. Dostupné na: <https://www.antimon.gov.sk/viac-o-zneuživani-dominantneho-postavenia/?csrt=8617881032765067486>

PROTIMONOPOLNÝ ÚRAD SR. Metodický pokyn o postupe pri určovaní pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž. [online]. [18-10-2021]. Dostupné na: https://www.antimon.gov.sk/data/files/963_metodicky-pokyn-o-postupe-pri-urcovani-pokut_1-9-2018.pdf

SANCHEZ-CARTAS, Juan Manuel. – LEÓN, Gonzalo. Multi-Sided Platforms and Markets: A Survey of the theoretical literature. In *Journal of Economic Surveys*. [online]. 15.01.2021, roč. 35, č. 2, s. 452-487. [22-03-2022]. Dostupné na: <https://doi.org/10.1111/joes.12409>

WALLER, Weber, Spencer. The Role of Monopolization and Abuse of Dominance in Competition Law. In *Loyola Consumer Law Review*. [online]. 2008, roč. 20, č. 2. [30-04-2021]. Dostupné na: <http://lawcommons.luc.edu/lclr/vol20/iss2/4>

ZUIDERVEEN BORGESIOUS, Frederik - POORT, Joost. Online Price Discrimination and EU Data Privacy Law. In *Journal of Consumer Policy*. [online]. 2017, roč. 40, č. 3, s. 347-366. [13-02-2022]. Dostupné na: <https://www.proquest.com/docview/1934677475/564C6DF50AA546F6PQ/1?accountid=49351>

PRÁVNE AKTY

KONSOLIDOVANÉ ZNENIE ZMLUVY O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE. [online]. Dostupné na: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9e8d52e1-2c70-11e6-b497-01aa75ed71a1.0021.01/DOC_3&format=PDF

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2016/679. [online]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:32016R0679>

NARIADENIE RADY (ES) č. 1/2003. [online]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=celex%3A32003R0001>

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2019/770 z 20. mája 2019. [online]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0770&from=en>

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2019/771 z 20. mája 2019. [online]. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0771&from=en>

460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky

Zákon č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže

Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník

Zákon č. 350/2016 Z. z. o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže

Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon